

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Stev. 4.

V Ljubljani, dne 23. januarja 1908.

Leto XXI.

Kmetova samostojnost.

Zdravilo za vse bolezni, kar jih je v državnem življenju, je menda poddržavljenje. Človek bi vsaj tako lahko sklepal, ko tolikrat za vsakim voglom čuje to mirakelj-zavbo. Železnice in paroplovbe se morajo poddržaviti, o tem smo že vsi edini; pridejo še premogokopi in rudokopi, oglašajo se učitelji; nekateri hočejo, da bi bili tudi duhovniki kakor državni uradniki; ob dragini se slišijo nasveti: poddržavimo mesarije in pekarije. Socialni demokrat, ki trdi, da se mora vse pridelovanje, izdelovanje in trgovanje poddržaviti, že kmalu ne bo imel potemtakem nobenega nasprotnika več. Do ušes tičimo že v socializmu, pa se tega niti ne zavedamo.

Kam pridemo po ti poti? Četa uradnikov se na ta način strašno zveča. Vedno več gospodarskega življenja bo v uradniških rokah in prvo in glavno vraščanje v državi bo potem uradništvo. Odkod dobiti dobrih uradnikov, kako jih nadzirati, to je težava, ki nanjo le malokdo misli.

Podržavljenje bo brez dvojbe napredovalo. Grozno bi se pa motil, kdor bi mislil, da je že s tem kaj pomaganega. Če ne bomo imeli vestnega, skrbno nadziranega uradništva, bo še slabše nego doslej. Zato pa moramo na vsak način skrbeti, da za nove razmere poskrbimo v tem oziru. Na videz je odgovor lahak. Pravi se: Državni zbor je poklican, da nadzoruje; izvoljen je zdaj pri nas po splošni in enaki volivni pravici; zato ima vse ljudstvo nadzorstvo v svojih rokah. To je samo deloma res, ker predvsem je treba, da tudi za deželne zборе izvoljemo ravno tako volivno pravico. Poleg tega sta pa

potrebni za tako delovanje državnega zbora dve stvari:

1. Državni zbor mora res enotno hoteti nadzorstvo nad uradništvom. Dosedaj je nekoliko to že pokazal, toda bil si je nedosleden. Pravični moramo biti in naglasiti, da se je sedanji državni zbor mnogo bolj izkazal za delo kot prejšnji. Izvršil je težke naloge v primeroma kratkem času. Toda enega očitka mu ne moremo prihraniti: Domala vse stranke so pokazale, da bi si rade izlicitirale prijaznost uradništva. Taka licitacija je silno nevarna, ker pahne zbornico v odvisnost od uradnikov in ji jemlje sposobnost nadzornega dela. Umliivo je, da se vseh vrst uradniki obračajo na državni zbor. Ni pa prav, da s svojo veljavo posamne stranke krič in vik najbolj kričavih ljudi v zbornici spravljajo na dan. Ena stranka izkuša s tem prekositi drugo in jasno je, da taki licitaciji ne more biti konca. Zato pa ni dovolj, da se postopanje posamnih uradnikov v takih interpelacijah okreca, marveč je treba, da se vsaj vodivne in odločilne stranke otresejo sedanje licitacijske razvade. Vse, kar je prav: to mora veljati v prvi vrsti tudi za uradništvo, sicer nastane zmeda, ki je ne bo nihče uredil. Slovenska Ljudska Stranka se je v tem oziru dozdaj dobro držala; naj si pridobi tudi pri drugih strankah pametnih zaveznic v tem oziru.

2. Državni zbor temelji v ljudstvu. Samostojnost državnega zbora je zvezana s samostojnostjo ljudstva. Med ljudstvom imamo na pravzaprav edini stan, ki si je že ohranil zmisel za samostojnost v kmečkem stanu. Tudi tu se žalibog že krha. Mnogi se že kar brez težav ločijo od svojih rodniških gruntov, ki so na njih uživali kolikortoliko samostojnosti in neodvisnosti, ter gredo daleč proč z doma iskat si

kruha. Kmečka dekleta se rajše ženijo za voljo penzije s kanclisti in žandarji, nego s kmečkimi posestniki. To so nevarnosti, toda splošno še lahko rečemo: v večini naših kmetov, hvala Bogu, še živi volja po samostojnosti in gospodarski nezavisnosti. Zato pa pravimo: državni zbor in deželni zbori morajo, če hočejo res biti nadzorniki nad vedno naraščajočim uradništvom, skrbeti z vsemi silami, da kmečkemu stanu utrdijo podlago za njegovo samostojnost in gospodarsko nezavisnost. Skrb za kmeta je skrb za trden in neodvisen državni zbor in s tem za red v državi.

Političen pregled.

DOLŽNOSTI PRIHODNJE DRŽAVNE ZBORNICE.

Nova zbornica, izvoljena po splošni in enaki volivni pravici, je izvršila veliko delo: pogodbo z Ogrsko. Toda ravno tako važne ali pa še važnejše naloge čakajo poslance pri prihodnjem zasedanju. Predsednik državnega zbora Weisskirchner je dejal, da bo treba poskrbeti za starostno in invaliditetno zavarovanje vseh delavskih slojev. Tudi drugi parlamenti se že pečajo s tem vprašanjem, kako pomagati delavcem, če ostarijo in obnemorejo ter postanejo tako nezmožni za delo. Krščansko - socialna stranka pa bo stavila predlog tudi v našem državnem zboru, naj država poskrbi, da bo poljedelskim in tovarniškim delavcem ter obrtnikom, kadar na starost obnemorejo, zagotovljen kos kruha, ki so si ga v dolgih letih trdega dela pač krvavo zaslužili. — Potem se bo morala pečati bodoča zbornica z zakoni proti kartelom, ki so vzrok tako težke in tako krivične dragine. Razun tega bo morala spremeniti tudi svoj poslovnik, da se bodo mogle seje vršiti mirno in nemoteno.

PRORAČUNSKI ODSEK.

Proračunski odsek ima to nalogo, da pripravi ves proračun in ga že izdelanega poda v pregled celi zbornici, ki ga potem spremeni ali potrdi. Zato volijo vse stranke svoje zastopnike v ta odsek. Letos so skoro vsi nlegovi člani nanovo izvoljeni, izmed starejših slovenskih poslancev je v njem edini dr. Žitnik. Odsek bo imel seje vsak dan do konca februarja, da dobi državni zbor, ko se zopet snide, že izdelano poročilo. Nemške stranke delujejo na to, da bi poslanci ne dobivali več takozvanih dijat (20 K na dan), temveč letno plačo.

POLJEDELSKI ODSEK.

V poljedelskem odseku sedi izmed naših poslancev svetnik g. Povše. Prepričani smo, da bo tu izvrstno zastopal koristi kmetijskega ljudstva, ker dobro pozna vse potrebe slovenskega poljedelca. Poljedelski minister dr. Ebenhoch mu je sam izrekel svojo pohvalo in priznanje, ker je poskrbel, da prihaja kranjska živina naravnost mornarici. Lahko smo veseli tega, da imamo v poljedelskem odseku tako odličnega prijatelja slovenskih kmetov, ker čaka odsek mnogo težkega in važnega dela, kajti po predlogu svetnika g. Povšeta je odsek pozval vlado, da naj predloži zakonske načrte o ureditvi uporabe skupnih zemljišč kakor tudi zakonske načrte o zlaganju kmečkih posestev z ozirom na razmere posameznih dežel. Vlada se nadalje pozivlja, da predloži zakonske načrte o obrambi planin, o podporah za izboljšanje planin, o preosnovi gozdne in lovske postave, v obrambo poljedelstva, v pospeševanje živinoreje po podgorah, o podporah kmečkih živinskih prodajalnih zadrug in o gojitvi umetne krme in da naj prodajo drva in les iz državnih gozdov kolikor mogoče brez nasredovanja kapitalistične vmesne kuniče. Sklenili so tudi pozvati vlado, da vložiti zakonski načrt, po katerem naj bi se vsako leto štela živina.

DELEGACIJE.

Avstrijska in ogrska državna zbornica delujeta neodvisno druga od druge; vsaka skrbi za polovico naše monarhije. Ker je pa naše cesarstvo na zunan enotno, mora biti neko zastopstvo, ki skrbi za celo monarhijo. In tako zastopstvo imenujemo delegacije. Avstrijski in ogrski državni zbor izbere vsako leto svoje delegate, in ti morajo potem skrbeti in odgovarjati za denarni proračun, za vojaštvo in za okupirane dežele, ker vse to ni razdeljeno na avstrijsko in ogrsko polovico, temveč je enotno za celo cesarstvo. Tako se snidejo delegacije tudi letos dne 30. januarja. Avstrijska vlada bi pri letošnjem zasedanju rada novičala plače častnikom, toda Mažari se bodo ustavljali temu predlogu, če jim cesar, ki je vrhovni poveljnik našega vojaštva, ne dovoli mažarskega uradnega jezika pri ogrskih polkih. — Te dni so obiskali delegati Trst, Reko in Pulj ter si ogledali naše vojne ladje in vale na morju.

VOLIVNA REFORMA NA OGRSKEM.

Mažari pritiskajo s strašno silo na druge narodnosti, ki jih je nesrečna usoda vrgla v ogrsko državno polovico. Če bi se pa upellala tudi na Ogrskem splošna in enaka volivna pravica, tedaj bi poslali tudi drugi narodi v ogrsko zbornico veliko število poslancev in bi tako prišli do besede v zbornici. Teza se Mažari boje, a obenem vidijo, da se ne bodo mogli ustavljati zahtevi po splošni in enaki volivni pravici, ker je že v naši polovici

sprejeta in ker jo tudi ogrsko ljudstvo vedno glasneje zahteva. Zato so predložili zbornici predlog za splošno in enako vol. pravico, ki je pa ravno tako krivičen, kakor vsi drugi mažarski predlogi. Najprej bodo volili samo tisti, ki znajo mažarski brati in pisati; če pa tega ne znajo, ne bodo volili, če ne plačujejo gotove mere davka. Tako skušajo Mažari zopet zadušiti ostale narodnosti! Razum tega ne odpadejo v novem volivnem redu stare predpravice plemstva in povrh še nimajo volivne pravice tisti, »ki hujskajo proti zasebni lasti, veri, državi in stanovom.« Med hujskače proti državi pa šteje mažarsko sodišče vse ljudi, ki niso Mažari in ki zahtevajo pravic tudi za svoj narod. To bo pač lepa volivna preosnova!

NOVI HRVAŠKI BAN.

Mažari že dolgo stegujejo svoje dolge prste po deželah hrvaške kraljevine. Srečno so že ugrabili najvažnejše hrvaško pristanišče Reko, a želeli si še veliko več. Prikopiti hočejo svoji državi celo Hrvaško in Slavonijo, Bosno in Dalmacijo, ter tako osnovati samostojno in od Avstrije neodvisno kraljestvo. V ta namen so popolnoma pomažarili hrvaško železnico, na hrvaških tleh postavljajo mažarske šole in že dolgo vrsto let pošiljajo v Zagreb bana, ki mora delovati v njihovem duhu. Ko je odstopil prejšnji ban Rakodczay, ki ni mogel nič opraviti, so poslali barona Raucha za bana, ki je takoj od začetka slabo naletel. Pred prihodom Raucha, ki je pribajal iz Budimpešte, se je nabralo na kolodvoru v Zagrebu na tisoče ljudi, ki so hoteli takoj jasno pokazati, da ne trpe bana, ki bi bil mažarski hlapec. Ko pride vlak v postajo, začne množica vpiti in kričati: »Proč z banom! Pfu!« Nato izstopi baron Rauch s svojimi novoimenoanimi uradniki. A takoj se začne zopet upitje in žvižganje, da ban, preplašen od nenavadnega sprejema, ves prebledi. Uradniki, ki so se zbrali na kolodvoru, da pozdravijo novega bana, so mogli spregovoriti med kričanjem množice komaj par besed. Še huje je bilo, ko stopi ban pred kolodvor in hoče sestiti v kočijo. Kroinkrog nastane smrtnonevarna gnječ, ljudje začno obmetavati kočije dostojanstvenikov z gnilimi jajci in kamni, v jezi in razburjenosti pljujejo nanje, dokler se s težavo ne prerinejo in izginejo v mestu. — Vsa mestna policija je bila pripravljena na kolodvoru, a opraviti ni mogla nič, kljub temu, da je ranila več izgrednikov. — Tako so sprejeli Hrvati svojega novega bana. Njihovega dejanja ne moremo odobravati in hvaliti, a razumemo ga lahko: tudi najmirnejšemu človeku zavre slednjič kri, kadar vidi, da se ne more drugače ubraniti krivice.

TRGOVINSKA POGAJANJA S SRBIJO.

Pogajanja o trgovinski pogodbi s Srbijo se še vedno nadaljujejo. Srbi so izjavili, da so zadovoljni z avstro-ogorskimi zahtevami. Pogodba obsega tudi določilo, da sme Srbija uvažati gotovo množino

mesa na Dunaj. Ob meji zgradi neka dunajska akcijska družba klavnice. Nemški agrarci nameravajo zato nastopiti proti pogodbi.

USODA BOLGARSKIH VSTAŠEV.

Obesili so v Monastiru na smrt obsojenega bolgarskega vstaša Stojana Nikolo Nauteja, ki je usmrtil decembra l. 1906 tri turške vojake. Naute je usmrtil skupno petnajst oseb, deloma mohamedance, deloma Grke. Od oktobra so obesili v Makedoniji osem bolgarskih vstašev.

RUSIJA.

Najvišji cerkveni inštanci v Rusiji, svetemu sinodu, se poroča, da se zadnji čas med pravoslavni Rusi pojavljajo mnogoštevilne sekte (verske ločine). Posebno razširjeni so Ivaniti, pristaši škofa Ivana Kronštatskega. Po vaseh hodijo in nosijo okoli podobe čudodelnega škofa, ter jih dajejo poljubljati. Med njimi pa je tudi mnogo takih, ki bi naši katoliški cerkvi še posebno ne delali nikake časti. — Da se pri Rusih pojavljajo razne verske stranke, je razumljivo. To se je zgodilo še pri vseh cerkvah, ki niso bile združene z Rimom. Brez pravega verskega poglavarja, kot ga manjka Rusom, ni mogoča edinost v cerkvi.

V vilnski škofiji je pred nekaj tedni ruska vlada izgnala ondotnega katoliškega škofa Roppa. Vilnski kapitel, ki ima pravico voliti novega škofa, tega sedaj noče storiti, ker še vedno po pravici smatra izgnanega škofa za pravega pogl. škofije, kajti sv. stolica ni priznala nasilnega čina ruske vlade. Zato namerava sedaj ruski minister za bogočastje v nasprotju s cerkvenim pravom in pogodbami, sklenjenimi med vlado in sveto stolico, razgnati vilnski kapitel. — V nekaterih krajih se je izdala naredba, da se katoliških cerkvenih slavnosti ne sme udeleževati vojaštvo, da ljudstvo ne sme peti slavospevov in se procesij ne sme udeleževati v narodnih nošah.

LEPE STVARI IZ FRANCOSKEGA.

Človek bi mislil, da bo francoska vlada samo toliko časa nastopala proti cerkvi in njenim napravam, dokler ne bo spoznala, da to njej sami škodi. Pa ne! Pred nekaj dnevi so morale zapustiti redovnice »Hotel Dieu«, kjer so opravljale posel usmiljenih sestra skoro pol stoletja. Velika množica je proti izgonu demonstrirala s klici: »Doli s tatovi!« »Živela svoboda!« »Živele sestre!« — Da bi bili kje izgnali usmiljene sestre, ki vse svoje moči in življenje nesebično žrtvujejo blagu svojega bližnjega, se ne bere tako kmalu v zgodovini. Pač pa na Francoskem. Gotovo bodo sedaj gospe in hčere tako svobodomiselnih francoskih vladnih organov prevzele posel usmiljenk?!

NEVARNOST AMERIŠKO - JAPONSKE VOJSKE.

Nikakor nočejo utihniti oni glasovi, ki prorokujejo vojsko med Japonsko in Ameriko. Sklicujejo se na dogodke pred

izbruhom japonsko-ruske vojske in trdijo, da je sedanji položaj ravno tak, kakršen je bil pred japonsko-rusko vojsko. Sumljiva so tudi mrzlična preklicavanja, ki se ozirajo na popolnoma navadne stvari. Američani so se že davno navadili misliti na izbruh japonsko-ameriške vojske. V Washingtonu je imel v brodarski zvezi višji sodnik Harlan, ki zelo dobro pozna položaj, velezanimiv govor. Rekel je, da gotovo nastane vojska med Japonsko in Ameriko. Vojska med obema državama bo vplivala na celi svet in povzročila velike zmešnjave. Z Japonsko se zveže Kitajska, ki bo imela v nekaj letih milijonsko armado. Nestrpno pričakujejo v Ameriki poročila o vožnji tihomorskega brodovja. Nekateri se boje, da napadejo Japonci že med vožnjo ameriške brodovje. Poročila o izgredih ameriških mornarjev v južno-ameriških pristaniščnih mestih sicer niso častna za disciplino ameriške mornarice, a povzročajo jih tudi mornarji drugih držav. Gotovo je, da dokler potuje ameriško brodovje, niso izključena presenečenja.

BOJ ZA SPLOŠNO IN ENAKO VOL. PRAVICO V PRUSIJI.

Podoben boj, kot smo ga imeli v Avstriji za uvedeno splošno in enako volivno pravico, se bide sedaj na Pruskem. Policija ima še celo več opraviti. Pri demonstracijah, ki so se vršile 12. t. m. za splošno volivno pravico, je bilo aretiranih (od policije prijetih) 106 oseb med njimi 6 žensk. Demonstracije se je udeležilo najmanjše 12.000 oseb. Policija je rabila trikrat orožje, ker so jo napadli in obmetavali s kamenjem. Padli so streljaki od strani demonstrantov, pa tudi policija je streljala. Ranjen je en policijski častnik, trije policisti in 60 demonstrantov. — Odgovornost za to bodo nosili socialni demokratje, ki so gonili svoje ljudi na cesto pred puške policistov. Vlada hoče s skrajnimi sredstvi nastopiti proti vsakemu poizkusu glede motenja miru in dela.

SPLOŠNA VOLIVNA PRAVICA V OBČINSKE ZASTOPE NA DANSKEM.

Na Danskem se je začelo gibanje, ki hoče uvesti v občine splošno in enako volivno pravico za moške in ženske, ki so stari nad 25 let. Tako so sklenile danske državnozbornske stranke, ki — nima' večine.

TURČIJA PROTI AVSTRIJI IN RUSIJI.

Nepričakovana poročila prihajajo iz glavnega mesta Turčije, Carigrada. Turčija namreč ropota s sabljo. Ni še dolgo, ko so uvedli popolnoma moderne brzostrelne topove. Pri tretjem solunskem armadnem zboru so vpoklicali že dvakrat po vrsti rezerviste, v stalne bataljone pa kličejo vedno vojaške novince. Solunski armadni zbor je popolnoma pripravljen za vojsko s svojimi 124 bataljoni. Turčija hoče dokazati, da ima dovolj moči napraviti v Makedoniji sama red. Obenem pa demonstrira Turčija proti Avstriji in Rusiji. Turki se namreč upirajo justični reformi, ki jo zahtevajo velevlasti, neče tudi

podaljšati časa onim, ki imajo nalogo to reformo izvršiti. Turčiji je narasel greben, ker velevlasti niso složne in ker ima po potlačenem arabskem uporu proste roke.

MAROŠKI NEMIRI.

V Tangerju so odstavili legitimnega sultana Abdul Azisa in proglasili za sultana tekmeča Muley Hafida. Maročani od njega zahtevajo, da mora odpraviti mednarodno policijo, upreti se vmešavanju evropskih velevlasti v maroška vprašanja, skleniti zvezo s Turčijo, odpraviti evropske inštruktorje pri armadi in izgotoviti obrambo dežele. Listi poročajo da je Muley Hafid gospodar vsega notranjega Maroka. Novi sultan je proglasil sveto vojsko osobito proti Francozom. Sultan upa, da kmalu pribori Kasablanko in Meduino. Muley Hafid napoveduje sveto vojsko po celem Maroku, in ni izključeno, da nastopijo mohamedanci proti Evropejcem v celi severni Afriki. Muley Hafid ima sedaj 25.000 vojakov, po sveti vojski upa, da naraste njegova armada v kratkem na 50.000 mož. Stari sultan Abdul Azis pa tiči v Rabati pod obrambo francoskih topov. Tako se resničujejo besede, ki smo jih pisali zadnjič, da nastopi z Muley Hafidom novo krvavo dejanje maroških nemirov, ki pa kmalu ne bodo več samo nemiri, ampak prava pravcata vojska.

Najnovejši dogodki.

Kmetje pobili učitelja. V rumunski vasi Polos Ramotin so umorili ondotni kmetje ogrskega učitelja Robotega 14. t. m. 20 kmetov je udrlo v šolo, prijelo učitelja, ga gnalo na cesto in ondi kamenjalo. Ko je hotel uteči, ga je nekdo ustrelil. 30 kmetov so zaprli.

V Čikago in okolici so imeli strašno točo. Vse brzojavne žice so bile pretrgane.

Na Portugalskem se je 16. t. m. v Rio Pinto pogreznilo 6 hiš. Nevarnost je, da se cel okraj pogrezne, ker je izpodrovan vsled bakrenih rudniških rovov.

V Trstu je policija zasledila 16. t. m. izdelovalnico za ponarejanje denarja. Zaprla je štiri osebe, a ne pove še njihovih imen.

Velika nesreča se je dogodila v Bois de Bologne pretekli teden na drsališču. Udril se je led in pod ledovo gladino je izginilo 30 oseb. 20 so jih rešili, deset jih je utonilo.

V Villefranci so prijeli dva mornarja neke vojne ladje v trenutku, ko sta hotela vreči goreče sukno v skladišče smodnika na ladji.

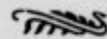
V Nev Jorku je izbruhnil velikanski požar, v katerem je pogorelo 13 nadstropno poslopje Parkar. Škoda znaša več milijonov. Zgoreli so trije gasilci, petdeset jih je manj ali bolj poškodovanih. Zažgala je najbrže zlobna roka.

V Solnogradu je umrl toskanski nadvojvoda Ferdinand IV. Truplo so prepeľjali na Dunaj.

Na Hajtlu je nastala revolucija.

Na Reki je 18. t. m. nek Hrvat zažgal mažarsko zastavo. Hrvata so takoj zaprli.

V Sasorgeniju je ondotni grobar odprl celo vrsto grobov na pokopališču in oropal mrliče raznih dragocenosti, katere je potem prodajal v mestu. Policija je zaprla zločinca.

Mladeniška organizacija.

V TELOVADNICI.

I. Redovne vaje.

Korakanje se lahko vrši v bočni ali čelni vrsti, kar je veliko težavneje, ohraniti namreč uravnano čelno vrsto, ko mora vsak telovadec na celo vrsto paziti. Lažje je korakati v bočni vrsti, ko gieda vsak le na svojega prednika, da ga vedno popolnoma krije.

Koraka se torej navadno le v bočni vrsti in sicer razlikujemo več načinov: korakanje v obhodu, v protihodu, kotohodu in krogohodu. V obhodu se pomika vrsta ob stenah telovadnice, v vsakem kotu vrsta levo (desno) zavije, kar se zgodi na povelje »levo (desno) zavij«, ali tudi lahko brez povelja, če je že predtelovadec označil, da se naj koraka v obhodu. Opozoriti pa se mora telovadce, da se ta zavoj lepo pravilno izvrši, ne pa da bi vsak po svoje, eden v krogu, drugi pa v kotu z levo, drugi zopet z desno nogo naprej, zavijal. Vzemimo povelje: »levo zavij!« Kako se napravi ta zavoj pravilno? Raznoimenska noga, torej v tem slučaju desna noga, se postavi naprej in hkrati se telo na prstih te noge obrne pol obrata na levo. Druga noga se v malem loku postavi naprej in zavoj je lepo izvršen, ali kakor se tudi rabi izraz: kot smo pravilno markirali.

V protihodu se koraka ob isti steni gori in doli. Vzemimo, da med korakanjem predtelovadec poveljuje: »desno protihod«. To povelje se izvrši v dveh gibih. Prvi gib je ravno tak, kakor pri navadni zavolu, torej da se raznoimenska, tuka' leva noga postavi naprej, se napravi pol obrata v desno in se druga, torej desna noga postavi pred levo. Nato pa se, mesto, da bi se v obhodu dalje korakalo, precej pristavi leva noga k desni, napravi se zopet pol obrata v desno in se zopet z desno nogo izstopi naprej. To je drugi gib, celo povelje je izvršeno in vrsta se pomika ob isti steni v nasprotno smer, kakor je korakala prej. Seveda bi se dalo to izvesti tudi na kak drug način, vendar najednostavneje se izvrši to povelje na opisani način.

Kotohod je samo posebna vrsta obhoda, da se namreč desno (levo) zavija na raznih poljubnih mestih v telovadnici in ne samo v skrajnih kotih, kot je to pri obhodu. Ta vrsta koraknja se le bolj poredko rabi, kakor tudi prej imenovani krogohod, pri katerem se koraka vedno v krogu, ne da bi se delal k'e kak kot.

Samo po sebi je umljivo, da se tudi med korakanjem lahko poveljuje »v red desno (levo) s čelom«, nakar se z pol obratom bočna vrsta izpremeni v čelno, ali s podobnim poveljem zopet nasprotno. Večkrat pa naj se med korakanjem vadi »S čelom vzad«, nakar se mora napraviti na prstih predpostavljene desne noge celo obrat v levo in nato zopet z levo nogo izstopiti h korakanju v nasprotno smer.

Novo povelje, s katerim se ustavi korakanje in se hkrati bočna vrsta spremeni v čelno vrsto, se glasi: »v red levo (desno) s čelom stoj«, kar se tudi izvrši v dveh hitro si sledečih gibih. Voditelj bočne vrste se ustavi (kakor pri navadnem »postati stoj«) v navadno stoji, in šele potem iz te hitro napravi pol obrata na levo (desno). Isto stori vsak telovadec po vrsti, takrat, ko je že prikorakal do svojega prednika, ki stoji že v čelni vrsti. Seveda se ne sme preblizu pritisniti, ampak paziti, da je eno ped prostora med njima. Tudi se to zaporedno vstavljanje ne sme vršiti s prevelikim roptom in tistim takozvanim »pribijanjem«, ampak lepo mirno in elegantno.

Doslej smo telovadili redovne vaje samo v eni vrsti. Iz ene vrste pa lahko napravimo dve vrsti na povelje »v dvored drugi vzad«. V ta namen se mora telovadec prej prešteti z ena, dve. Šteje ali predtelovadec sam, ali pa tudi telovadci v vrsti. Desni krajnik obrne glavo v levo in reče: ena, nakar bo njegov sosed rekel: dve, ter obrnil pri tem glavo zopet v levo k svojemu sosedu, ki bo zopet rekel: ena itd. Na povelje »v dvored drugi vzad« ostanejo vse številke ene na svojem mestu, številke dve pa naredo en korak v desno nazaj, tako da stopijo za številko eno in ga krijejo. Vendar s tem še ni povelje točno izvedeno, ampak obe tako nastali vrsti se morata takoj v desno uravnati, brez kaknega povelja in sicer tako, da prvi red desno gleda in drugi krije v razdali enega koraka. Na povelje »premo glej«, pogleda prvi red zopet naravnost. Tako stojimo zdaj v dvoredu, iz katerega pa zopet preidemo v red na povelje: »v red drugi spred«. Tedaj se vse številke ene hitro odmaknejo v levo, da napravijo poleg sebe prostor za številke dve, ki morajo stopiti zopet z enim korakom v levo naprej zraven številke ene.

(Dalej prihodnjič.)

IZ ODSEKOV.

Na Jesenice! Zveza telovadnih odsekov vabi k sebi odbora in vaditeljskega zbora, ki bo prihodnje nedeljo, t. i. 26. t. m. na Jesenicah. Vsnored temu telovadskemu dnevu je sledeči: V nedeljo zjutraj po maši ob 8. uri se zbirajo v ljubljanski telovadnici zastopniki ljubljanskega in onih odsekov, ki imajo pot na Jesenice skozi Ljubljano. Ob tri četrt na 9. uro se odpeljejo z lužnega koldvora. Med potjo se pridružijo zastopniki šentvitskega, škofjeloškega, tržiškega in radovljanskega odseka. Na Jesenice je prihod ob 11. uri. Ob 12. uri je skupni obed v gostilni pri Merkotu na Savi. Ob 2. uri je seja odbora

Zveze telovadnih odsekov v društvenem domu. Ob pol 4. uri telovadba jeseniškega telovadnega odseka v sledečem redu: 1. Redovne vaje. 2. Proste vaje. 3. Rajalni pohod. 4. Orodna telovadba. 5. Vaje vadiateljev na drogu. 6. Skupina. 7. Rajalni odhod. Ob 5. uri nastopi ljubljanski vaditeljski zbor v vajah s kiji. Ob 6. uri je seja vaditeljskega zbora Zveze telovadnih odsekov. Ob 7. uri je v društveni dvorani komerz. Ob 10. uri odhod. Pri telovadbi sodeluje godba na lok, pri komerzu pa tamburaški zbor. To bo lep dan! Dan, poln dela in načrtov za letošnje leto. Bratje! Pridite v kar največjem številu! Na zdar!

Ljubljana. Deželni šolski svet je dovolil, da smejo srednješolski dijaki telovaditi v telovadnici ljubljanskega odseka.

Radovljica. Drugi telovadni odsek v letošnjem letu in v številu odsekov štiri-najsti, smo ustanovili preteklo nedeljo v Radovljici. Vpisalo se je takoj 15 mladeničev-telovadcev. Novim našim bratom: Na zdar!

V Mengšu se ustanovi telovadni odsek prihodnje mesec. To bo petnajsti, ako ga ne prehitje

v Selcih, odkoder dobivamo poročila, da se že dramijo in gibljejo vrli ondotni naši planinski sokoli.

Dev. Mar. v Polju. Naš odsek je imel lansko leto osem odborovih sej in dve vaditeljski seji. Telovadni znak je obvezan vsak nositi ob nedeljah in praznikih, sicer mora plačati 10 h kazni. Sklenilo se je, da si »Domoljub« naroči vsak telovadec in se v ta namen da iz odsekovne blagajne vsakemu, ki ga naroči pri odboru, 1 K pomoči, član pa da 2 K. Naročilo se jih je lepo število. Dohodkov smo imeli lansko leto 177 K 18 h, stroškov pa 87 K 66 h. Dne 12. prosinca tega leta smo imeli prvo javno telovadbo, ki je lepo uspela. Čistega dobička smo imeli 56 K 80 h, kar porabimo za napravo orodja. Vsem bratom telovadcem iz Ljubljane pa izrekamo srčno zahvalo za naklonjenost, ki nam jo skazujejo, ker nam vedno pomagajo pri učenju in z dobrim svetom. Na zdar!

Listek.

Sreča in vera.

(Tirolska povest. — Reimmichl.)

4. Svetli žarki in črni oblaki.

Cilka se ni vrnila k Goričanu, ampak je odšla na svoj dom. To je Jurija popolnoma potrla.

Zgodilo pa se je še nekaj drugega. — Prišel je k Goričanu krošnjarij Vid in mu prinesel sto izvodov nove protestantske knjižice z naslovom: »Za resnico in luč«. Te brošure naj bi Goričan razpečal med ljudmi.

Jurij pa, ki je v težkih izkušnjah zadnjih dni spoznal do dna srca svojo zablodo, je vrgel krošnjarija skozi vrata z besedami: »Ničesar ne maram več opraviti z luteranskimi lumpi, kakor si ti. Če se ne spraviš hitro odtod, potem glej, kako boš prinesel svoje kosti na dom.«

Krošnjarij Vid je tedaj stisnil pesti proti Goričanu in vpil razljučen:

»Goričan, ti me boš še pomnil! — Danes si ti mene vrgel iz hiše — kmalu bodo drugi tebe pomedli iz bajte, ko ni groša nimaš več svojega na tem božjem svetu.«

Po tem dogodku se je moral Goričan za svoj gospodarski obstanek bati najhujšega. Kolikorkrat je pogledal novo vilo, so se mu stisnili zobje od jeze. In če je šel po svojem dvorišču, se je skoraj jokal, kajti mučila ga je neprenehoma grozna misel, da v kratkem to lepo posestvo ne bo več njegovo. Zato ni mogel več obstati na domu. Po cele dneve je hodil okrog. Zvečer je prišel često zdolaj v vas in stopil na pokopališče, da na grobu ljubljenega otroka najde tolažbo.

Nekega večera, ko je zopet klečal na malem grobu, pride naenkrat stari župnik iz cerkve, kjer se je nekoliko zamudil v pobožni molitvi. Presenečen zapazi Goričana na grobu. Bolest na obrazu moževem gane starega gospoda. Hitro stopi bližje, položi mehko desnico Juriju na ramo in dé prisrčno:

»Goričan, zakaj tako žalostni?«

Jurija, ki je od sramu že hotel ubežati gospodu izpred oči, gane mehki glas starega dušnega pastirja. Potrto in žalostno odgovori:

»Godi se mi tako slabo, da se mi slabše goditi ne more.«

»Kaj vas tare otrokova smrt tako zelo?«

»Tudi to — pa to bi že prenesel, ko bi le drugih težav ne bilo.«

»Kaj vas tako teži, povejte — morebiti bi vam jaz lahko pomagal,« govori prisrčno stari gospod.

»Vi bi mi pomagali?« dé začudeno Jurij in pogleda sivolasemu župniku z neverjetnim pogledom v oči.

»Ako morem pomagati — prav od srea rad!«

»Ne, ne, gospod župnik,« se brani Goričan, »nočem vam biti nadležen, zlasti vam ne!«

»Mi li ne zaupate?« vprašuje dušni pastir.

»Zaupam? — zaupam?« jeclja Jurij: »saj vendar veste, kdo da sem.«

»O tem ne govoriva, Goričan. — Danes vem samo to, da ste v nesreči — in dolžnost je moja, ker sem katoliški dušni pastir, da vam pomagam, kolikor morem. Tudi naš Zveličar je pomagal vsem žalostnim in pomoči potrebnim.«

»Toda jaz sem vas hudo razžalil,« jeclja Jurij zmeden, — »saj veste, lansko poletje —.«

»Na to ne mislim več, Goričan. Ali greva nekoliko v mojo sobo, da se pogovoriva?«

»V župnišče ne grem — sram bi me bilo.«

»Potem vas nekoliko spremim — kam pa greste?«

»Domov.«

»Dobro, potem vas spremim do konca vasi. Pojdiva!«

»Ampak jaz grem nerad skozi vas.«

»Dobro, pa greva po poljski poti za hišami,« dé župnik in potegne Jurija za seboj.

Mehak zimski večer je bil. Jug je vlekel od hribov nizdol in skoraj toplo je bilo. — Župnik in Goričan sta šla nekaj časa drug poleg drugega tiho in brez besed. Konečno pravi župnik skoraj proseče:

»Goričan, govorite — kaj leži tako težko na vašem srcu? Kako kaj z vašo ženo Cilko?«

»Nisem je videl več, odkar so mi pokopali otroka.«

»Ali ne bi sklenili mir z njo in jo zopet vzprejeli k sebi?«

»Od srca rad! — Vi si niti misliti ne morete, kako samotno in žalostno je moje življenje. — Noben človek mi več ne pokaže prijaznega lica. Cilka je z doma, en otrok je umrl, drugi je zavoljo bolezni pri Rožlinu — s posli, kakor jih imam jaz, pa je velik križ . . . Sicer pa, saj bo kmalu vsega konec.«

»Kaj pravite, Goričan?«

Jurij je pogledal starega gospoda vprašujoče v oči, kakor bi premišljal, ali sme zaupati duhovniku ali ne. Stal je pred njim, tresoč se, potem pa mu je odgovoril težke besede:

»Gospod župnik — pred konkurzom stojim. Vam lahko zaupam, ker vem, da ne bodete pravili nikomur.«

»To vse ostane med štirimi očmi,« zagotavlja župnik.

In Jurij mu prične razkladati od kraja, kako so ga tujci vodili za nos, da je zidal vilo, kako so izrabili njegovo denarno zadrego in ga zapeljali k odpadcu od vere. Meseč za mesecem je propadalo gospodarstvo, letovičarji so odšli — in zdaj pritiskajo dolgovi nanj. Popolnoma v oblasti tujih gospodov je sedaj. Tega ne more pretrpeti več. Rajše gre beračit z malho na hrbtu . . .

Ko je tako pripovedoval Jurij gospodu vse od početka do kraja, tedaj dé župnik po kratkem premisleku:

»Res v veliki zadregi ste, Goričan. Posebno težko je, ker vse breme sami nosite — dva bi lažje trpela. Precej bi vam bilo pomagano, ko bi sklenili mir z ženo. Zdaj jo potrebujete bolj, kakor kdajkoli.«

»Jaz bi rad — ali Cilka noče. Tako hladna je bila nasproti meni ob otrokovi bolezni. Ona me zaničuje.«

Župnik ni vedel nikakega odgovora. Molče sta šla drug ob drugem.

Naenkrat obstane stari gospod, pogleda Goričanu globoko v oči ter pravi z mehkim glasom:

»Jurij, ako so vas zapustili vsi ljudje — eden pa je še, ki vas sprejme vsak čas z odprtimi rokami, eden je še, ki bi vas potolažil in vam pomagal.«

»Kdo, gospod župnik?«

»Naš dobri Bog — Jurij.«

Zaupni župnikov nagovor s krstnim priimkom je Goričana popolnoma zmedel, še bolj pa, ker je župnik omenil Boga. Čudno čuvstvo se ga je polastilo, in prijel je župnika proseče za roko.

Stari gospod je videl Jurijevo zaupljivost in pričel ga je tikati, kakor svoj čas.

»Jurij, nisi li še nikoli mislil na to, da bi se obrnil na našega Gospoda v stiski in težavi?«

»O, gospod župnik,« zajeca mož, »saj ne morem več moliti.«

»Ni treba ustne molitve. Najboljša je odkritosrčna molitev v srcu.«

»Gospod župnik, saj jaz nimam več prave vere.«

Župnik je pomolčal nekoliko. Nato pa je vprašal:

»Jurij, ali si prepričan o naukih luterancev?«

»Nikakor ne. Luteran sem postal le zavoljo denarja. Toda luterski gospodje so mi vzeli vse — zdaj nimam sploh nobene vere več.«

»Jurij, to ni res,« dé župnik odločno, »stara materina vera ti gotovo še biva skrita v srcu.«

»Gospod župnik, trdno ne morem več verovati. Večkrat sem že o veri premišljal in prevdarjal.«

»Premišljevanje ne pomaga nič. Vera je milost, in milost si je treba izprositi od Boga. Ne pravim ti, Jurij, da se moraš kar precej vrniti h katoliški veri, toda moliti moraš precej in prositi Boga razsvetljenja. — Jurij, pridi zopet v cerkev k službi božji!«

»Gospod župnik, saj ne spadam več med katoličane.«

»Cerkev je hiša božja, kjer Gospod vsakega pričakuje in najraje uslišuje ponižne prošnje in molitve. Le poskusi moliti prav pobožno; boš videl, da te Bog ne bo zapustil.«

»Gospod župnik, vam na ljubo bom storil to.«

»Ne zaradi mene, ampak zaradi Boga. Dobro bo to vplivalo na ljudi. Pridobil si boš zopet zaupanje. Pa tudi ljubezen in spoštovanje svoje žene si boš pridobil. Potem pa bosta pričela novo, redno življenje, in stara sreča se bo vrnila k Goričanu.«

(Dalje prihodnjič.)

V Lurd!

Globoko in dolgo je zahropel stroj, kolesa so zaškripala, vozovi so nalahno zadeli drug ob drugega, izprevodniki so odpirali vrata in cela množica ljudi in kovčegov se je vsula v vozove. Gospoda voditelja nista inogla kmalu spraviti vseh ljudi v red. Na peronu je ostalo še mnogo ljudi, ki so gledali na vlak z zamišljenimi obrazi in čakali na odhod. Mnogo pa jih je stalo ob vlaku, pogovarjali so se skozi okna z znanci in prijatelji ter še enkrat naročali, kar so gotovo že doma in na potu stokrat povedali. Vrata so se zaprla, vozovi so se premaknili, zadnji »Grüss dich Gott«, robci še mahajo v slovo, dokler ne izginejo v daljavi.

Protiv Genovi.

Solčni žarki so odsevali na belih vrhovih Dolomitov, ki se vlečejo na vzhodni strani ozke doline. Nebo je bilo čisto in mirno, no-

ben vetrič ni potegnil preko doline, da bi se nalahno zazibali vrhovi smrek in da bi strepetali listi visokih gabrov, ki so raztreseni semintja ob obrežju deročice Izake.

Polagoma se je jela dolina širiti, Izaka je zavila svoj tek daleč pod hribom in se je prikazalo mesto Bozen v svoji slikoviti legi. Naš vlak je obstal le za malo časa, toliko da smo sprejeli svoje zadnje popotne tovariše.

• • •

Od daleč se je zasvetilo v večerni zari staro, častitljivo zidovje mesta Tridenta, ki leži osamljeno na malem gričku. Tako otožno se mi je zdelo, da gledajo ti stari sivi zvorniki z ravnimi strehami preko doline, kakor bi jim bili še vedno v spominu žalostni, burni časi, ki so jih doživljali pred sto in sto leti. Morda se spominjajo onih dogodkov na velikem cerkvenem obnem zboru, ki je bil zbran pred 350 leti pod njihovim okriljem: takrat, ko je govorila Cerkev sicer z žalostjo v srcu a odločno svojo zadnjo veliko besedo proti nemškimi krivovernim protestantom. Z žalostjo v srcu, ker je izgubila toliko milijonov svojih ovčic, odločno, ker se je zavedala, da govori resnico, ker si je bila v svesti, da je poklicana, in sicer edino ona poklicana pričati nauke Kristove nepokvarjene in neizpremenjene. V tistem stoletju je bil namreč vstal nemški menih Luter, mogočno in oblastno je vstal ter govoril krilate besede: Ni rimski papež poglavar Kristove cerkve, katoliška vera ni vera Kristova, ampak čist Gospodov evangelij mora vsakdo spoznati iz sv. pisma. To je edino zveličavni nauk. Zato proč z rimskim suženjstvom, proč s katoliškim praznovanjem, pa bo zasijalo celi širni zemlji solnce svobode, napredek bo oživil zaostale narode, omika bo dvignila neizobraženo ljudstvo, po svetu bo cvetelo blagostanje. Mogočne so bile te besede in veliko so obetale; zato so se širile hitro od ust do ust, od kraja do kraja, od dežele do dežele, od naroda do naroda. Našle so odmev v zadnji leseni ribiški koči, ki je samevala ob obali Vzhodnega morja, prodrele so samostanske zidove do tihe celice, željno so jih sprejeli na nemških viteških dvorih, in odpadali so, tisoč za tisočem, milijon za milijonom, narod za narodom.

In svoboda? Človeku se gnusi, ko prebira zgodovino protestantizma in njegovih posledic ter vidi, da se še ni nikdar na celem božjem svetu tako kruto norčevalo iz besede »krščanska svoboda«. Luter, katerega ves evangelij je obstojal v krščanski svobodi, je z ravno isto svobodo pozneje hujskal kneze proti kmetom, ki so le ravnali po Lutrovem nauku, če so se uprli svojim gospodarjem. Z ravno to svobodo je obsodil Luter vsakogar za krivoverca, ki ni popolnoma tako mislil kot on, tako da so svobodomiselnih protestantje sami priznavali, da so bili celo pod rimskim papežem bolj svobodni kot pod Lutrom. Z ravno isto krščansko svobodo so pozneje protestantovski knezi sklenili postaviti, da morajo biti podložniki iste vere kot njihovi gospodarji. Napredek, omika in blagostanje protestantizma se je posebno pokazalo v zloznani tridesetletni vojski, katero je povzročil Lutrov nauk. Več kot polovico Evrope je bilo opustošene, narodi so podivjali, ljudstvo obubožalo in preteklo je dokaj časa, predno so nekoliko izginili strašni sledovi divje vojne. In kje je danes edina zveličavna vera Lutrova? Skoro bi lahko rekli, da je ni več; izginila je z Lutrom vred in danes veruje vsak protestantovski duhovnik svoje in nobeden tistega, kar je veroval Luter. Katoliška cerkev pa je izšla iz boja poživljena, močna, krepkejša kot kdaj prej.

• • •

»Prosim kovčege.« Zdrnil sem se iz svojih misli in prestrašeno pogledal preko voza, da bi videl, kdo prosi sicer v slabi nemščini, a zelo odločno za naše kovčege. Pri vratih je stal močan, velik Italijan, z okroglim, črnkastim obrazom v italijanski obleki, za klobukom pa je imel lepo, dolgo ptičje pero. Sedaj sem se šele popolnoma zavedel, da smo v Ali, na avstrijsko-italijanski meji, kjer se mora pregledati vse prevozno blago. Pa menda že ne more tako strogo biti, ker naš gospod Italijan ni bil ravno preveč radoveden, kaj vse imamo v svojih kovčegih. Baje se je pa le v nekem vozu izrekel odločno zato, da imajo avstrijske cigare domovinsko pravico samo v Avstriji in je tudi zato precejšnjemu zavitku lepih cigar, ki so bile namenjene na pot, srečno rešil to domovinsko pravico v ne malo žalost lastnikov.

Mrak je legal na zemljo, počasi in komaj vidno. Drevesa so se vedno bolj zavijala v črno senco, obrisi gorskih grebenov so postajali nerazločnejši ter izginevali v tmíni, iz doline pa je vstajala noč. Na kolodvoru so gorele luči, Italijani s peresi so stali na peronu in gledali gruče potnikov, ki so se izprehajali ob vlaku, glasno govorili o raznih popotnih prijetnostih in neprijetnostih, o noči, ki jo bodo morali prečuti nocoj v vlaku, in še o marsičem drugem ter se vendar smejali. Pod moje okno je priletel mlad Italijanček z velikimi, žarečimi očmi ter me z otroško ljubeznivim glasom prepričeval, kako zelo je po-

trebno, da kupim jaz veliko sadla, ki mi ga on v najlepši izbiri ponuja v košari. Gledal me je tako nedolžno in otroško s svojimi črnimi očmi, kakor bi mu bila tuja vsaka laž in bi ne doživel še nikdar grde prevare. Seveda sem zato rad ustregel njegovim željam. Videl sem ga par trenutkov pozneje, ko je z istim nedolžnim pogledom zadrževal neki gospodični v drugem vozu, da je neizmerno žalosten, ker danes ni mogel še ničesar prodati.

• • •

Zapustili smo Tirolsko, dolina se je še enkrat zožila v Veronskem prehodu, proti severu so se videli črni obrisi gore Monte Baldo, za katero leži divno gardsko jezero. Proti vzhodu se je vlekla v daljini črna črta nizkega gorskega grebena, ki je naposled polagoma izginitil v veliki ravnini. Na jugu pa se je širila daleč lombardska nižina, velika in neizmerna. Noč je razprostrela nad njo svoja krila, na nebu je žarelo milijon srebrnih zvezd, po širnih poljanah pa je bila razlita blede mesečna svetloba in ostro črtala senco samotnih hišic, ki so raztresene ob železnici.

Tiho smo sedeli v vozu drug poleg drugega, in premišljevali vsak svoje. Iz sosednjih vozov se je začelo včasih tiho in globoko odgovarjanje češčenihamij ter se je mešalo med enakomerno ropotanje koles. Zdad in zdad smo preleteli kak svetlo razsvetljen kolodvor, skozi okno se je zasvetilo hipoma, svetel svetloben žarek je preletel voz ter zopet izginitil; in

spet isto enakomerno ropotanje, vmes pa se čujejo češčenamarije. »Molimo še mi rožni venec za večerno molitev in potem poskusimo zaspati vsak po svojih močeh. Ana, pa kar ti začni!« Bila je stara mamica, ki je to nasvetovala; sedela je na koncu klopi, za nami in držala velik molek z debelimi črnimi jagodami. Mlada Tirolka, kateri so bile namenjene te besede, je sramežljivo pogledala preko vozu, potegnila iz žepa rožen venec, se pokrižala in začela z visokim glasom vero. Roke je držala sklenjene, bledi obraz pa ji je bil obrnjen ves čas v medlo svetilko, ki je gorela na stropu. Molila je počasi, otožno in proseče, kakor moli človek takrat, ko se čuti osamljenega, ko nima nikogar poleg sebe, kateremu bi prijateljsko zaupal svojo bol, nikogar razen Boga.

Dolgo smo že molili, odgovori so postajali tihi in težki, ženski, ki je sedela na drugi strani poleg mene, je padel rožni venec na klop, glavo je imela naslonjeno na ramo svoje sosedinje in spala. — Molitev je utihnila, čulo se je le še semintja lahno in tiho govorjenje, skozi voz je enkrat šel konduktar ter potisnil s šumom kovčeg, ki mu je bil na poti, pod klop. — Naslonil sem se v kot, ropotanje je postajalo tišje in tišje — — — stal sem ob oknu v Briksenu, veter je potegnil preko dolinice, kostanji so vztrepotali ter zašumeli komaj slišno, od pobočja pa so še enkrat zazveneli glasovi in vmes se je nalahno tresel visok, mehek tenor: Oj zbogom, mamica! — — —

• • •

Razgled po domovini.

Zivahno gibanje S. L. S. na Kranjskem.

V nedeljo, 12. t. m., je priredila S. L. S. več izborno obiskanih shodov na Kranjskem. — V Šmihelu na Notranjskem je imel shod državni poslanec msgr. dr. Ignacij Žitnik, katerega so mogostevni volivci postavili tukaj za kandidata za deželni zbor. — »Kmečka zveza« za ribniški okraj je imela zaupni shod, na katerem je postavila za deželni zbor za kandidata državnega poslanca Jakliča iz Dobropolj in sodraškega župana Fr. Bartola. — V Št. Rupertu je zborovala »Kmečka zveza« za trebanjski okraj. Poročali so iz Ljubljane g. Slavko Ravnikar, knjigovodja Podlesnik in poslanec dr. Krek. — V Loškem potoku se je vršil ustanovni občni zbor izobraževalnega društva »Tabor«. Tu je govoril stolni vikar Smolnikar iz Ljubljane. — Na Vrhniki se je isti dan ustanovilo slovensko katoliško izobraževalno društvo. Poročal je o ljudski izobrazbi stolni vikar dr. Lampe iz Ljubljane. — Na Jesenicah sta zborovala strokovno društvo in katoliško delavsko društvo. Na obeh shodih je govoril urednik Moškerc. — V Idriji se je vršil shod, na katerem je poročal o svojem delovanju g. dekan Arko, katerega S. L. S. kandidira v mestu Idrija za deželni zbor. — V četrtku, 16. t. m., se je vršil v Cerknici zaupni shod »Kmečke zveze« za cerkniški okraj. Na tem shodu sta bila soglasno proglašena za deželnozborna kandidata msgr. dr. Žitnik in Drobnič iz Blok.

Krščansko-socialni tečaj se je vršil v Celju. Udeležilo se ga je okrog 30 fantov iz celjske okolice in okrog 80 iz ostalega Spodnjega Štajerja. Otvoritev v ponedeljek se je udeležil tudi državni poslanec dr. Korošec.

Ženska zmrznila. Od Sv. Lenarta nad Laškimi se nam poroča: Dne 10. t. m. je šla stara Plešanka iz Laškega domov. Bila je malo vijena. Dasiravno vajena pota, ker je piščeta vsak dan nesla isto pot, vendar jo je premagal

hrib. Vsedla se je, da bi si malo odpočila, a premagal jo je mraz. In ko jo je šel iskat drugi dan njen stari mož, našel jo je par korakov od hiše zmrznjeno v snegu.

Slajna slovenska zmaga na Koroškem. S Koroškega nam prihaja vesela vest. Dosedanji pašalik bivšega nemškonacionalnega poslanca Oraša, občina Vernberg, je pridobljena Slovincem. Slovinci so v tej občini, v kateri je Oraš paševal 30 let, pri občinskih volitvah zmagali! V III. razredu, ki je volil v ponedeljek, je bilo izvoljenih 7 Slovencev in 2 Nemca. Tudi v II. razredu je slovenska zmaga! Kakor nam poroča najnovejše poročilo, imajo Slovinci od 18 odbornikov v občinskem odboru 11 jeklenih slovenskih mož. Slava!

Liberalci kandidirajo za deželni zbor v Ljubljani dr. Tavčarja in dr. Trillerja, v dolenskih mestih metliškega župana Jutraša, v Kranju in Loku Pirca, na Notranjskem so v mestih kar štirje kandidati: dr. Novak, Govekar, Lenarčič in postojnski Arko. V Idriji kandidirajo liberalci in socialni demokratje učitelja Ganglana. V Idrijsko-vipavskem okraju bo poskušal svojo srečo Kajetan Premrov vitez pl. Premerstein. Gotovo je, da bo padel kakor je dolg in širok. Zato bodo skrbeli vrli Vipavci.

V slavnih križevskih vlnskih goricah na Dolenjskem se dobi še dosti prav izvrstnega vina. Cena je letošnji dobri kvaliteti upravi nizka.

Iz ajdovskega okraja se piše: Čuden slučaj se je dogodil na Brjah. Dne 10. t. m., minuli petek, je umrl vzgledni kmet Miha Birsa. Hotel je iti v klet, da bi izpil en kozarec vina. Pred vrati je padel na tla, prišlo mu je slabo. Spravili so ga v posteljo, na kar je kmalu umrl. Pogreb je bil v nedeljo zvečer. K pogrebu je prišla tudi sestra pokojnega, Franja Bizjak, po domače Apkovka, iz Riemberka. Po pogrebu je bila ostala pri svojih sorodnikih

v tisti hiši, v kateri je brat umrl in je tam tudi prenočila. Drugi dan je tudi še tam ostala pri svoji žlahti. Šla je po nekem opravku ven na hodnik. Pri tem se je baje naslonila na ograjo in je padla z njo vred na tla in je v torek, 14. t. m., umrla. Torej združimo se sv. cerkvi, ki moli: »Nagle in neprevidene smrti reši nas, o Gospod!«

Odlikovanje. G. Janko Strgar, čebelar in trgovec s čebelami v Bitinjah pri Bohinjski Bistrici, je dobil za razstavljene čebele na mednarodni čebelarski razstavi, v zvezi s potovalnim zborovanjem nemškega osrednjega društva, ter nemških, avstrijskih in ogrskih čebelarjev v Frankobrodu ob Meni na Nemškem, troje srebrnih kolajn ter troje krasno izdelanih častnih diplom.

Za pravice slovenskega jezika na Koroškem. Državno sodišče je 16. t. m. pritožbi radi odklonjene slovenske vloge občine Sele zoper koroški deželni odbor ugodilo ter je izjavilo, da je koroški deželni odbor kršil v zakonu zajamčeno enakopravnost. Pritožbo je izvrstno zastopal odvetnik dr. Janko Brejc, ki je tako pridobil zopet krasen uspeh koroškimi Slovincem.

— **Iz gorenje krške doline.** Nepopisno veselje vlada v gorenji krški dolini, odkar je načelnik »Slovenskega kluba«, dr. Šusteršič, predlagal v državni zbornici, da se naj name-ravana transverzalna železnica izpelje po gorenji krški dolini. Če se ta železnica izvede, oživela bode zopet obrt in industrija, ki je zapala vsled predragega izvoza. Naša izvrstna vodna moč se bode zopet porabila, kakor pred leti, ko so stale ob bregovih Krke velikanske tovarne, n. pr. na Dvoru, v Žužemberku in Zagradcu. Prebivalstvo, ki je iskalo doslej kruha po daljni Ameriki, prišlo se bode zopet domače grude. Lepa vam bvala, g. dr. Šusteršič in »Sl. klub«, delujte, da se doseže toliko zaželjena železnica.

Občni zbor konsumnega društva. Dne 2. februarja, na Svečnico popoldne ob tretji uri, vršil se bo v prostorih »Slov. kršč. soc. zveze« občni zbor I. ljubljanskega konsumnega društva. Društvo je prebodelo razvojno dobo in danes procveta v veselje vsacega somišljenika in obljublja postati še važen član naše ljudske organizacije. Letošnja bilanca izkazuje čez 8000 kron čistega dobička, rezervni zaklad, ki ga pred par leti takorekoč še nič ni bilo, pa nad 4000 K. — Da je društvo res na zdravi, solidni podlagi, dokazuje dejstvo, da ima društvo na razpolago blagajniški prebitok čez 8000 K in vse svoje obveze točno in promptno plačuje. Vsako nedeljo popoldne razvije se v društvu lepa družabna zabava in vsak član čuti se kakor doma. Po občnem zboru se bode razdelil dobiček med člane. Čim več je kdo nakupil, tem več bo dobil dobička. Na vsakih 100 K nakupljenega blaga bo prišlo 5 K dobička, vrhu tega ostalo bo še kakih 2000 K za rezervni zaklad. Želimo, da bi se društvo v prid članov bolj in bolj razcvitalo; k temu pomozite Bog!

+ Senzacionalno odkritje iz liberalne posojilnice v Metliki. Prva dolenska posojilnica v Metliki, ki je v strogo liberalnih rokah in v koje načelstvu je med drugimi tudi liberalni kandidat Franc Jutraž, je imela svoj čas neko lozo v Črnomlju. V računskem zaključku te posojilnice za leto 1904. najdemo zaznamovano vrednost loze v Črnomlju z zneskom 9500 K. — To se najde v bilanci tega leta na strani 10. Leta 1905. se je loza prodala raznim kupcem za skupno prodajno ceno kakih 34.000 K. Vsakdo bi pričakoval, da se bode v računskem zaključku za leto 1905. ta kupnina izkazala med sprejdenimi v računu prometa. V rokah imam račun leta 1905., toda kupnine za prodano lozo ne najdemo niti v gorenji višini, niti v manjšem znesku izkazane. Ker smo pa vestni, smo iskali to lozo še v računu zgube in dobička, misleč, da se bo diferenca med prejšnjo vrednostjo in resnično kupnino našla tukaj kot dobiček. Toda čuj in strmi svet: Našli smo v resnici lozo toda med izgubo, kjer se glasi 14. postavka: Odpis vrednosti loze v Črnomlju 9500 K. — Nastane sedaj vprašanje, ali so gospodje metliške posojilnice kupnino za razprodano lozo kupcem odpustili, podarili ali vrnili? Kaj drugoga je nemogoče, če se vrednost loze vstav. med izgubo in sicer s celim zneskom. Ne knjigovodske govorjeno se to pravi, da je bila loza za posojilnico popolnoma izgubljena. V interesu ljudstva, ki ima s tem liberalnim zavod. in opraviti, vprašamo gospode pri metliški posojilnici: Kje je gori navedena 34.000 K? Pojasnilo naj bo točno in zanesljivo!

— Slovenec novomašnik v Ameriki. Dne 29. decembra minolega leta, se je vršil v Anacondi, drž. Montana, nenavaden dogodek, ki zasluži posebne pozornosti. Omenjenega dne je namreč daroval novo mašo Rev. Mihael Pirnat iz Dravelj nad Ljubljano. Akoravno je že Slovenec-novomašnik v Ameriki nekaj nenavadnega, je omenjeno slavnost v posebni meri povečevalo dejstvo, da sta novomašniku pri njegovi novi maši stala ob strani dva

njegova brata-duhovnika: Rev. I. B. Pirnat, župnik fare sv. Petra, — kjer se je redka slavnost vršila — in eden najbolj priljubljenih duhovnikov, kar jih je kedaj bivalo v Anacondi, ter Rev. Alojzij Pirnat iz šentpavelskega semenišča. Slovesnosti se je udeležilo veliko število duhovnikov, uglednih meščanov mesta Anaconda, Butte, Helena, Meaderville, Walkerville i. dr. in velika množica ljudstva. Anacondski dnevnik »The Anaconda Standard« je prinesel ob tej priliki poleg obširnega popisa redke slavnosti sliko novomašnika in njegovih dveh bratov-duhovnikov, ter cerkve sv. Petra, kjer župnikuje novomašnikov brat Rev. I. B. Pirnat. Slavnostni govor je imel dr. teol. Rev. St. I. Sullivan, ki se je v svojem znamenitem govoru s povdarmom spominjal nenavadnega dogodka, ko so trije brate-duhovniki stali pred oltarjem. Tudi mi se pridružujemo besedam slavnostnega govornika, kajti v celi slovenski domovini pač ne najdemo podobne primere. Vsi trije brate-mašniki so doma iz Dravelj nad Ljubljano, iz znane in spoštovane rodovine. Kolika sreča za stariše, sivolasega očeta in mater, ko morejo s ponosom gledati na take sinove.

Cebelarji, pozor! Kdor bi si želel prejeti oba snopiča »Umni čebelar« lepo, elegantno vezana v knjigo, naroči naj si jo takoj pri vpisovanju v »Družbo sv. Mohorja« pri domačem gospodu župniku, oziroma poverjeniku. Za družbine ude poleg letnine 2 K, bode veljala 3 K, za neude pa 3 K 60 vin.

Tatvina z vlomom v Trstu. Trgovec Gvidon Godina, ki ima prodajalno jestvin v ulici delle Sette Fontane v Trstu, je osupnil, ko je neko jutro ob navadni uri odprl prodajalno: našel je vse narobe. Umel je takoj, da so bili neznaní tatovi ponoči obiskali njegovo prodajalno. Nato je Godina napravil inventar in konstatoval, da so mu tatovi odnesli eno gnjat, 6 škatelj sardin, 75 kg kave in pa za 6 kron drobiža.

Legar v Javorju pod Ljubljano še vedno zahteva nove žrtve. Iz hiše, kjer so umrli trije in kjer so zdaj drugi ozdraveli, se je preselil ta morilec sredi vasi na krčmo, kjer je umrla nedavno 14-letna hči in trije so še bolni. Obolel je tudi že cerkvenik najbrže za isto boleznijo. Ni čuda, ako se kot tak posebno ne čuva, kar je v človeški moči storiti mogoče. Opaža se, da nekateri še vseeno, kljub strogi prepovedi, pohajajo v prodajalno preimenovali krčme. Pristojne oblasti naj bi pod strogo kaznijo isto zabranili, oziroma takoj kaznovali. Bog daj, da bi v prihodnje ne bilo treba poročati še kaj hujšega.

Avstrijska Rafaelova družba v varstvo izseljencev poroča: Agenti zelo agitirajo za izseljevanje v južnoameriško državo Paraná. Pred tem je treba resno svariti. V Parani nihče ne bo izhajal, kdor nima s seboj 2000 kron premoženja, ker mora ondi od države ali pa od privatnih družb za ta denar kupiti si zemljo (25 ha), kajti rokodelci in kmečki posli ondi ne izhajajo. Cene živil in drugih potrebščin so v Parani 50 do 500 odstotkov višje kakor v Evropi, poceni je le posušeno meso, fižol in turščina moka.

Spremembe med duhovščino v tržaško-koperski škofiji. Č. g. Anton Hreščak gre iz Rojana za samostojnega kaplana v Slivje. V Rojan pride za kaplana č. g.

Jožef Križman, dosedaj župni upravitelj v Repentabru. K staremu sv. Antonu je nameščen kot kaplan dominikanec o. Toss, v Piran pa č. g. S. Biondetti.

Vodstvo katol. slovenskega društva za radovljiški okraj je sklicalo dne 13. t. m. v Radovljico odbornike in zaupnike, da se dogovore o bodočih deželnozborskih volitvah. Posvetovanja se je udeležil tudi državni poslanec g. Jos. Pogačnik. Ko je društveni tajnik pojasnil, zakaj se kandidatura g. Pogačnika dosedaj še ni oficijelno objavlja, se je soglasno sklenilo, da je samoobsebi umevno, da katol. politično društvo radovljiško vstraja pri kandidaturi g. Jos. Pogačnika, kakor se je ista že na društvenem občnem zboru meseca oktobra proglasila. — Soglasno se je izrekla g. Pogačniku zaupnica in zahvala za njegovo desetletno uspešno in plodonosno delovanje v prid radovljiškega okraja, tako v državnem, kakor v deželnem zboru. — Volivnega boja tedaj v radovljiškem okraju ne bo, ker je upati, da se je gosp. Čop že vendarle naveličal brezuspešne kandidature.

Stare znamke rabile se bodo samo še do 31. majnika 1908 in izginejo s 1. junijem 1908 popolnoma iz prometa. S 1. junijem bodo veljavne samo nove jubilejne znamke in zamorejo stranke vse stare znamke zamenjati do 31. julija 1908 pri vsakem c. kr. poštne uradu. — V letošnjem letu se bodo vse druge poštne vrednotice enako spremenile, kar se bode objavilo pozneje od slučaja do slučaja.

Več Slovencev prišlo ob življenje v Monongah rudniku. Iz Amerike je prišlo nedavno poročilo: Rudniška nesreča v Monongah je zahtevala več življenj Slovencev in Hrvatov. Imena slovenskih ponesrečencev, ki so do sedaj znana, so: Anton Divjak, Miha Darkota, Jakob Kovač, Juri Šimko, Miha Muštra, Andrej Ajdovic, Anton Prospeh, Andrej Martin, Stanko Urban, Jožef Kovač, France Kralj, Štefan Ignaček, Miha Hamoš, Miha Bric, Juri Polonček in Juri Polak. Poročilo pravi, da je mrtvih 200 Slovencev, vendar verjetno to ni, ker zamenjajo Poljake ali druge slovanske narode s Slovenci. Zagotovljeno pa je, da so goriimenovani Slovencev prišli ob življenje. Koliko je še mrtvih Slovencev, se ne ve, ker so mrtveci še v rudniku in jih niso spravili še na dan. Pač grozna nesreča, ki je zadela naše rojake v Monongah.

Novice iz Amerike. Umril je v Wauheganu v Ameriki Anton Jereb. Zapustil je v Ameriki ženo in tri nedorasle otroke. V Calumet, Mich. je umrl rojak Matija Rogina na sušici. Doma je bil iz fare Dragatuš na Dolenjskem. — Pri delu v rovu sta se smrtno ponesrečila rojaka Matija Čikada, doma nekje od Unca na Notranjskem in Jožef Pašič. — V Soudan, Minn. je umrla Marija Tancig.

Utopljenca izsekali iz ledu. V nedeljo 12. t. m. popoldne je našel Peter Šteblaj iz Karolinske zemlje na Rakovniškem bajarju pod ledom po kenci stoječe moško truplo. Razsekati so morali led, da so mogli truplo potegniti iz bajarja. Na lice mesta došla policijska komisija je od-

redila, da se je truplo prepeljala v mrtvašnico k sv. Krištofu. Dognalo se je, da je najden utopljenec 53-letni Andrej Dežman iz Spodnje Hrušce št. 13, katerega so pogrešali od pretečenega petka. Utopljenec je prišel v petek v Plankarjevo gostilno na Dolenjski cesti in od tam odšel sam okoli pol 9. zvečer. Dežman ni imel znaka kakega zločina in je najbrže zabredel na led, kateri se mu je vdrl. Družina je dala prepeljati svojega očeta domov.

Društva v Ljubljani leta 1907. Lani je bilo v Ljubljani 224 društev. Med letom se jih je razšlo 7, ustanovljenih oz. dovoljenih pa je bilo 19, ki pa še niso poslovala. Če računamo prebivalstvo s 40.000 osebami, je imelo vsakih 179 prebivalcev svoje društvo.

Utonil bi bil kmalu v nedeljo v Rakovniškem bazarju ob času, ko so izpod ledu izsekavali utopljenca Andreja Dežmana, 11-letni šolski učenec Anton Čamernik, ki se je takrat drsal po bazarju z drsalkami in zašel na led, ki je bil že enkrat izsekan. Takoj je bil v vodi do glave, a se mu nihče ni upal iti na pomoč, ker bi se bil gotovo tudi vsakemu drugemu udrl led. Potapljači deček je klical na pomoč, in tudi gledalci so kričali, da naj razpne roki, kar je ubogal in na ta način prišel iz vode na trdnejši led. Navzoči policijski organ je potem dečka pregovoril, da sta tekla, kolikor sta mogla, na dečkov dom, da se s počasno hojo ni preveč prehladil, ker je bil do kože premočen.

Pazniško in delavsko podporno društvo v Trbovljah, ki je štelo svojčas 700 članov, je vsled liberalne sape, ki je začela ob državnoborskih volitvah (dr. Korošec-Rebek) v njem pihati, po triletnem obstanku umrlo. Za vzdrževanje društvene godbe se osnuje poseben konsorcij.

V Leskovcu se je vršil 12. t. m. dobro obiskan shod, na katerem je poročal o državnoborskem delovanju poslanec dr. Janko Hočevar. Volivci so njemu kakor tudi poslancem, združenim v »Slovenskem klubu« izrekli popolno zaupanje.

V Kamniku se je vršil pretekli teden shod zaupnikov. Predsedoval je shodu g. župan Mejač iz Komende. Zaupniki so mu izrekli hvaležno priznanje za njegovo deželnozbornsko deio in obžalovali, da noče prevzeti mandata. Soglasno so na to postavili za kandidata državnega poslanca za ta okraj dr. Kreka iz Ljubljane.

Na Vrhniki je umrl 17. t. m. starosta občinskega odbora gospod Mihael Tomšič, usnjar in posestnik, star nad 70 let. Naj počiva v miru!

Samassova livarna za zvonove je napravila tri zvonove, ki so se odposlali v daljno kitajsko deželo.

Ponesrečil se je pri rigolanju v vinogradu Janez Kos, iz župnije mirnopeške. Vsula se je nanj plast kamenja in zemlje. Bil je takoj mrtev.

V Domžalah je našel gospod Vidmar, posestnik in kovaški mojster gletnega fantička na rokah zvezanega in vsega ozebljenega na prostem. Nesel ga je orožnikom, da so se prepričali, kako

grdo je ravnal nečloveški oče Jožef Šaln s svojim otrokom, katerega je grozno pretepaval z debelo, pastirsko palico. Kajpada se bo moral nečloveški oče zagovarjati radi tega pred sodiščem.

Narodna delavska organizacija — v škodo delavca. Dne 4. t. m. je priredila Narodna delavska organizacija v Trstu ples. A ples tega strokovnega društva ne moremo odobravati. Društvo, ki skrbi za korist delavca, ne more prirejati plesov, ki zahtevajo mnogo denarja in tratijo zdravje. Pri plesu nabrana svota nikakor ne odvaga škode, ki jo imajo delavci od takih zabav. Mesto k polnočnim plesom, vabimo naše delavce k varčnosti in treznosti, katero jim bode mnogo več koristilo, kot pri plesu nabrani groši. Prezreti pa ne smemo, da so plesali »napredni« delavci samo do četrte ure zjutraj, da so šli lahko v nedeljo k sv. maši. Delavec.

Marijina družba pri Sv. Ivanu pri Trstu priredila je v nedeljo, dne 12. t. m. veselico. Ženski pevski zbor je prejel burno pohvalo. Najzanimivejša je bila igra »Po zmoti k pravi poti«, katera naj bode zgled našim dekletom. Vse igralke so svoje vloge krasno rešile. — Poboljšana trmoglavka nam je povzročila prav obilo smeha. Konečno je nastopilo tukajšnje slovensko krščanskosocialno izobraževalno društvo, ki se je v kratkem času naučilo prav krasno peti.

Romanje v Lurd. Naš zadnji opomin je imel lep uspeh. Priglasilo se je že lepo število vernih Slovencev in poslalo upravnistvu »Slovenca« izpolnjene rdeče priglasnice. Kdor se še namerava pridružiti, je še čas, toda požuri naj se pa le, da ne bo zamudil roka. Kdor nima pri sebi rdeče tiskovine, naj piše dopisnico na upravnistvo »Domoljuba«, pa jo bo dobil po pošti. — Prosimo pa, da denarja ne pošiljate prej nikomur, dokler ne dobite za plačilo posebne položnice.

Kmetijski poučni tečaj se vrši v Mengšu od 27. do 30. januarja v »Društvenem domu«. Predavali bodo gg.: dr. Krek, Legvart, ing. chem. Turk, Premrou in Gombač. Predavanja bodo vsak dan od 9. do 12. dopoldne in od 2. do 6. popoldne.

Volivni shod v Kranju. Dne 20. t. m. se je vršil v Kranju mnogoštevilno obiskan shod zaupnikov S. L. S. Dve prostrani sobi v Jelenovi gostilni bili sta natlačeno polni zavednih mož. Soglasno in navdušeno sta se proglasila za kandidata drž. poslanec Demšar in župan Zabret. Poslanec Demšar je poročal iz državnega zbora, kjer so se poslanci S. L. S. vseskozi krepko in uspešno potegovali za kmečke koristi. Jako podučen in navduševalen je bil govor prof. Evgena Jarca iz Kranja. Na pravo struno je udaril neustrašeni g. Kuralt iz Mavč, ko je krepko priporočal poslancem S. L. S., naj se potegujejo za dve važni zadevi: Skrajšanje šolske dobe na ljudskih šolah, ki so že neznosno breme za kmečko ljudstvo, pa velikemu škodljivcu našega naroda naj pot zapro v našo deželo — namreč špiritul Živio, g. Kuralt! Te dve stvari naj se povdarjata po vseh naših shodih! — Prihodnjo nedeljo, 26. t.

m., popoldne ima »Kmečka zveza« shod v Trbovljah. Kandidat Zabret se bo predstavil. Pridite, sosede!

Iz ljubljanske okolice.

Iz Polhovega Gradca. Ker je zadnji dopis od nas vsied one tiskovne pomote precej vrišča napravil, ne bode odveč, ako o tej stvari nekoliko obširneje spregovorim. Alkoholizem pri nas hvala Bogu res ni tako močno razširjen, kakor drugod. Dobe se hiše, kjer so vrata žganju docela zaprta, da bi pač našle mnogo posnemovalcev. Zavoljo tega pa še nikakor ni rečeno, da bi se moralo zato res prah kvišku spraviti, kar se ga v sedanjem mrazu še dobi, ako kdo kako besedico črhne čezenj. Se ga pa še zmiraj toliko spravi pod streho, da bi ne bilo slabše, ako bi se ga nekoliko manj. Kaj pa je bolj pametno, ali se gada ogniti, ali pa toliko časa okoli njega hoditi, da te popade, potem pa na pomoč klicati, ko je že prepozno. Ravno tako je tudi z žganjem. Kdor ga ne pije, gotovo od tega ne bo imel škode, kdor ga pa, je pa druga. Varčnost še nikomur ni preskrbela beraške mavhe, zapravljalivost pa že marsikomu. Če pa že nismo prvi med konsumenti, smo pa zato med producenti. Seveda niso temu toliko ljudje sami vzrok, kakor pa krajevne razmere. Pri nas se ne more računati z drugimi dohodki, razven kar nese kmetiistvo. Kaj pa to vrže, posebno če se dela vse še po starem kopitu, in se nič ne dela na izboljšanje, bi nam najlože oni povedali, ki so vse skupaj pustili in odšli v Ameriko. Gospodarji manjših posestev nikakor ne morejo s tem shajati, kar jim nudi zemlja in si morajo iskati postranskih zaslužkov, ki pa pri nas razen dnine ni drugih kakor žganjekuha. Ker to res tudi precej nese, potem ni čudo, da so ljudje posebno pred časom, ko še niso odhajali na tuje, kar strmeli za tem. Je pa tudi neovrgljiva resnica, kar pravi ne še ravno star pregovor: Kuharjev konj se hitro zredi, pa tudi hitro upade. Kaj se hoče s tem reči, za to ni treba ravno posebne bistroumnosti. Ali pa bi se ne dalo temu odpomoči? Poglejmo! Največ revščine in bede na svetu ima brezdvomno na vesti alkohol, bo pa tudi prej ko ne res, da ima boljše zavetje pri revščini kakor pri blagostanju. Saj se vidi povsod, kjer raste blagostanje, pojema alkoholizem, z revščino vred pa tudi ta raste. Zato je neobhodno potrebno, kdor se hoče z uspehom zoper to zlo bojevati, ne samo pridigati abstinence, ampak tudi delovati za občni blagor. Ker je naš okraj pretežno kmečki, zato pride v prvi vrsti v poštev umno kmetiistvo, ki ima pri nas premalo zastopnikov. Storil se je pa k temu važen korak z ustanovitvijo mlekarn. Mlekarstvo ima velik vpliv na razvitek živinoreje, in ker mu je ta podlaga, na kmetiistvo sploh. Mlekarna, mlekarna! koliko se je že o tebi prerekalo in govorilo; da bi se le desetino tega tudi storilo, kdaj bi že lahko stala na trdnih nogah. Seveda, ako ji ne zaupate več kakor v koruzi vrane kmetu, kadar gre s puško nad nje, potem ni čuda, ako ne more po-

kazati boljših uspehov. Res užalostiti se mora človek, ko vidi, kako naši najbližnji okoličani lepo napredujejo, mi smo pa tako zaostali. Pograjci smo bili dosedaj že vedno na dobrem glasu. Bili so časi, ko smo drugim prednjačili. Naš rojak je imel na Jadranskem morju lastno jadernico. Zdaj so nas pa sosedje prehiteli. In ali naj pri tem ostane. Ne, tega pa že ne, do tega ne sme priti. Če smo kaj zamudili, moramo to zahiteti. Je pa zadnji čas, da se zdramimo. Ura je že visoko, prepozno pa vendar še ni. Upam, da ste me umeli. Da nas prsti srbe, zato imamo pa že tehten vzrok, še bolj kakor oni, ki jih jezik srbi.

d Sostro pri Ljubljani. Otroška »Božičnica« je bila tako lepa, da bi jo, kakor je nekdo rekel, človek gledal do polnoči; a obetajo se nam še lepše reči. Številka 50 igra v zadnjem času pri nas precejšnjo vlogo. Okrog 50 vrlih in vnetih mladeničev se je oglasilo za novo slovensko katoliško izobraževalno društvo. Pridružijo se jim tudi še možje. Mladeniči pravijo, da se nam še pred postnim časom pokažejo na odru v govoru, pesmi in predstavi. Govornike že imamo, pevce tudi, igralci pa se še narede. Kadar se enkrat zganemo — to nas še bo. — V proslavo in spomin 50letnega jubileja Marijinih prikazovanj v Lurdu bo praznovala tukajšnja deklica Mar. družba svoj dražestni praznik z blagoslovljenjem nove zastave. V enem samem tednu so nabrala dekleta 10-krat po 50 K v ta namen in še nabirajo. Ob taki hvalevredni vnemi bo morala biti zastava gotovo lepa. Upamo, da jo bo že videla velikonočna procesija in da jo bodo velikonočni zvonovi že pozdravljali.

Notranjske novice.

Idrijske novice.

n **Surovost socialnih demokratov** se je zopet pokazala na tem javnem shodu v pravi luči. Ti neotesani vzkliki — ali so ti tudi znamenje kulture? Kako dostojno je bilo nasproti temu obnašanje naših pristašev!

n **Bivši deželni poslanec** g. Mihael Arko je sklical dne 11. januarja javen shod v pivarno pri Črnem orlu. Poročati je hotel, kaj je storil za mesto Idrijo. Prav je omenil, da je Idrija cesarsko mesto in največ se da pričakovati od Dunaja, ne od Ljubljane. Prizadel si je poslanec, da bi pomagal Idriji. Trudil se je in dosegel, da se je dekliška ljudska šola razširila do 7. razreda in bi bila dobila še zadnji razred, če bi ne bili nekateri nasprotivali. Storil je mnogo za čipkarsko šolo, delal na to, da bi se mestna realna idrijska podražavila. Nekaj je dosegel sam, nekaj po poslancih S. L. S.

n **Kristanu** seveda to ni bilo všeč, da bi imel kak duhovnik tudi zasluge za delavce in je nekatere reči zanikal, o drugih pa je rekel, — ker jih ni mogel utajiti, — da ni lepo govoriti. Pozabil pa je »mokraški beg«, da je dekan Arko dajal račun od svojega delovanja v deželnem zboru in je torej moral povedati svojim volivcem, če se je kaj gibal ali je spal.

n **»Če je Arko kaj storil, je storil svojo dolžnost.«** Prav ste povedali, Ante. Ali ravno za to se gre, če je storil svojo dolžnost ali ne. O tem soditi pristoja volivcem. Predno pa

sklenejo končno sodbo, mora sam bivši poslanec razmere pojasniti.

n **Bolehavost.** V mesecu januarju zelo bolehalo v Idriji ljudje na prehlajenju; vzrok je menda hitra prememba toplote. Gospod katehet Oswald je okrevljal od svoje desetdnevne bolezni.

n **Letošnji predpust** ne bo v norčavosti zaostal za prejšnjimi. Med drugimi budalostmi se bo bržkone sklenil protinaravni zakon med liberalizmom in socialno demokracijo.

n **Čemu tako daleč — v Argentinijo?** To vprašanje se je marsikomu vsiljevalo na zadnjem javnem shodu. Naše rdeče bratce tako skrbi argentinsko meso, špeha bratovske skladišnice pa ne poznajo. Čemu loviti vrabce na strehi, pa pustiti, da mačka med tem odnese klobaso s krožnika? Štraus, sodrug, je govoril veliko nepotrebne, o potrebnem špehu pa nič. Kdo ve, zakaj?

d **To je odločno.** V petek popoldan je zvonilo v čast Kristusovemu trpljenju. Delavci-mokrači in naši so — stali skupaj. Nekdo se odkrije in moli, drugi pa (mokrači) so se norčevali iz njega. Ko pa odmoli, jim reče: »Ali sem jaz vprašal, zakaj se niste odkrili?« Tedaj so obmolknili.

n **Ne reča na sveti večer.** Na sveti večer je ponesrečila 13letna Katarina Boštjančič iz Velike Bukovice. Zademala je na klonj ob ognju; v spanju se je zvrnila v ogenj. Vnela se ji je obleka in jo ožgala po telesu. Umrila je dva dni pozneje. Sodijo, da opeklina sama ni bila smrtna, a je deklica bila slabotna in boleha.

Iz St. Petra.

n **V Trnju pri St. Petru** napravili so šolski otroci prav lepo božičnico na praznik svetih Treh kraljev popoldne. Igrali so ljubko in neustrašeno: Pastirci v Betlehemu. Vsakemu se je dopadla igra in vsi so se kar čudili, da so zamogle gospodične učiteljice toliko doseči pri šolski mladini in to v tako kratkem času. Stariši so zelo hvaležni, da so njih otroci v takih rokah. Gospodične pa naj to hvaležnost vzamejo za plačilo za ves njih trud. — Upamo, da nas bodo še kdaj iznenadile s takimi predstavami.

n **V St. Petru** je bilo pretečeno leto rojenih 78; umrlo jih je 40. — V Trnju je bilo rojenih 24; umrlo jih je 17.

n **Kdo dela prepiz?** V Košani je za petje ves vnet gospod nadučitelj Grm ustanovil pred časom pevsko društvo. Društvo je delovalo vrlo dobro in mladeniči so se poleg petja priučili tudi tamburanju. Za politiko društvo ni bilo ustanovljeno. To pa ni bilo všeč liberalcu Karolu Ambrožiču in njegovim pristašem. Eni so hoteli: društvo naj bo liberalno, drugi pa so hoteli, da bi bilo socialnodemokratsko. Dne 30. decembra l. l. je bil občni zbor in tedaj so pripeljali Karol in vsi njegovi somišljeniki ude od vseh koncev in krajev, da bi razdrli društvo, vzeli zastavo na Kal ali Novosušico ali kamor že. Toda vrezali so se. Pošteni možje in mladeniči so naredili križ čez vse to in izvolili odbor, ki jamči, da bo društvo napredovalo. Korl in njegovi so seveda odstopili, pa nam ni hudo za njimi! Društvu pa kliče: Rasti, razvijaj se in delaj za lepo slovensko petje in širi izobrazbo med ljudstvom, posebej še med mladeniči!

Iz Blok.

n **Pomanjkanje krme** smo letos tudi pri nas zelo občutili, zlasti ko nismo mogli prodati kot navadno v jeseni živine. Že smo tar-

nali, kaj bode letos z nami, ali naj kupimo prav drago krmo, ali naj našo živino damo na pol zastoni. Iz zadrege nas je rešil naš vrli deželni poslanec g. Drobnič, ki je nakupil za »Gospodarsko zvezo« nad 130 volov. Res da nismo za živino dobili toliko, nego druga leta, ker je cena zelo padla, a vendar je boljše nekaj, kot nič. Zato smo pa tudi našemu poslancu iz srca hvaležni.

n **Lukamatija** (železnica) bo kakor čujemo v kratkem tudi k nam pripihal. Dal Bog, da bi se to tudi resnično zgodilo, ne pa ostalo le na papirju, ker drugače bodo sčasoma pri nas še tužnejše razmere nego so bile dosedaj v Beli Krajini. Saj vemo, da kraji brez dobrih prometnih zvez morajo v sedanjem času prei ali slej gmotno propasti.

n **Živinoreja** je pri nas skoraj glavni dohodek. In če kje, so pri nas dani vsi pogoji za dobro in umno živinorejo, a kaj koristi vse to, ko je pa železnica tako oddaljena. Mleka in masla naši ljudje skoraj prodati ne morejo, in če ga prodajo, ga morajo prodati po taki ceni, da je za sedanjí čas sramota. Pa tudi živina je ceneja, kakor v krajih ob železnici. Naj to vpoštevajo naši gg. državni poslanci in z vsemi silami delajo na to, da bode država tudi našemu Notranjcu omogočila jesti kruh rodne zemlje in da ne bode treba našim kmetom trumoma zapuščati rodne hiše in družine, ter iti po svetu s trebuhom za kruhom. Pravo je zadel naš za Notranjsko najbolj delavni poslanec g. dr. Žitnik, ko je med drugim rekel: »Tudi v teh krajih — na Notranjskem in Dolenjskem namreč — je mogoče povzdigniti narodno gospodarstvo, je mogoče ustvariti pogoje za veliko obrt.« Da, mogoče je, a država mora pomagati in prva pomoč je železnica.

n **Železnice** se nekateri branijo, ker zaslužijo par krajcarjev z »turengo« A upamo, da bodo tudi ti kmalu uvideli, da zavzemajo popolnoma napačno stališče. Res je, da nekaj zaslužijo z vožnjo, toda ako pomislijo, koliko trpi orodje, živina, ljudje, ovinki, pa bodo uvideli, da krvavo zaslužijo onih par grošev. Ako bi bila železnica, bi pri živinoreji z lahka zaslužili mnogo več, in to brez truda. Vsi pomisleki naj padejo in združimo se vozniki in nevozniki, in zakličimo glasno: »Država, daj nam železnico!«

n **Vidno napredujejo** pri Sv. Trojici. Ustanovili so posojilnico in hranilnico, in kakor čujemo, bode z novim letom prihajalo v trojiško župnijo nad 45 »Domoljubov«, med tem ko jih je dosedaj komaj šest. To je že napredek. Lahko pristojeva trojiško župnijo v tem oziru eno med prve, saj pride skoraj na vsakih 16 oseb en »Domoljub«. Le tako naprej, možje, ker kolikor bolj bode te prebirali dobro časopisje, toliko več koristi bode te imeli v vsakem oziru. Naša želja je pa le ena, in sicer ta — dal Bog — da bi bil »Domoljub« povsod tako razširjen, potem bi našim liberalnim škodljivcem kmalu povsod odklenkalo, kakor se je to zgodilo ravno pri Sv. Trojici. A o tem več prihodnjic.

Vipavske novice.

n **Občinske volitve v Podragi.** Permejdunaj, kaj takega pa še ne, odkar beračiči prosijo okoli po svetu. Tako brihtnih in mogočnih mož jih pa ni nikjer po luno, kot so podraški občinski očetje z županom vred. Kaj boste vi, ki ste skovali v potu svojega obraza občinski volivni red za kranjsko deželo in ga dali podpisati cesarju in njegovim ministrom! Vse to za Podrago ne velja nič, Podraga je republika, ki ima svoje postave in statute. Da je to gola resnica, evo ga dokaza: Bližale so

se podraške občinske volitve in razpodelili so volivni imenik ter razglasili, da je vsakemu v pogled, in sicer vsaki dan od 4. do 5. ure popoldne. Kdor si ga pa hoče ogledati v tem času, se mora za to 24 ur popred zglasiti pri županstvu. Nato so razglasili volitve, in sicer dne 29. decembra; vršile pa so se volitve ne osem dni po razglasitvi, kakor to določa občinski volivni red, ampak že šesti dan, to je 4. januarja. Volili so v vsakem razredu po šest odbornikov in samo dva namestnika, občinski volivni red pa zahteva, da se mora na vsaka dva odbornika voliti po en namestnik. S. L. S. se teh volitev ni udeležila, ker še ne priznava tukajšnjemu županu cesarske oblasti. Na volišče je prišlo samo 37 pristnih republikancev, ki so »izvolili« izmed sebe 18 Jakobincev najčistejše krvi. S. L. S. pa je vložila protest na oblasti svojega cesarja. Ljudje božji! Vse to se ni zgodilo morda na Ogrskem, tudi ne na Turškem, to se je zgodilo v Podragi v Avstriji, ko je bil ministrski predsednik baron Beck, deželni predsednik v Ljubljani Teodor Schwarz, vodja okrajnega glavarstva v Postojni Silvester Domicej, občinski tajnik v Podragi pa učitelj in šolski vodja Franc Del Cott.

d Javno vprašanje. Gospod Karol Marjar, župan v Ložah, je dal na višje povelje kaj lepo popraviti pot, ki vodi iz Lož na Goče. Nasul je cesto, dal napraviti brv čez potok, da ne bo treba več bresti do kolena v slučaju kake povodnji, napravil je ograjo ob posebno kritičnem mestu pota, da sedaj ni več nevarnosti, da zdrčiš v grapo in tako je sedaj imenovana pot zopet v takem stanu, da bodo loški otroci popolnoma varno in po lepem hodili zopet o šolo na Goče v slučaju, da upravno sodišče loško šolo razveljavi. Čast komur čast!

n Liberalno gospodarstvo. Slapenska občina dela most čez potok med Slapom in Zorževo vasjo. Most bo stal, če prav vemo, okroglo 2000 K. (Hudomušneži pa trdijo, da bo stal toliko, kolikor je stal železniški most pri Solkanu.) Mesto da bi bili prikupili ob levi strani ceste par metrov sveta in pustili stari še zadosti trden most in mu prizidali še en obok, pa delajo ob strani velikansko škarpo, ki bo požrla ogromno denarja in sezidali bodo čisto nov most. Dalo bi se vse izvršiti za primeroma mal denar, pa mečejo tisočake v vodo. Na eni strani tarnajo, da so revni in ne dovolijo niti potrebnih reči. Organista pravijo, da ne morejo plačati, tudi cerkveniku ne morejo zboljšati plače in župnik popravlja farovž, ki je občinski, sam. Les, ki so ga dobili iz gozda od farovške številke, so pa prodali in farovž ni videl niti solda. Na drugi strani pa se tolčejo ob prsi in pravijo: saj imamo ob čim. Zadnji čas je že torej, da se pomeđe tako »gospodarstvo« iz občinske hiše. Zato pa nujno prosimo oblasti, naj skoraj rešijo naše pritožbe proti občinski volitvi, da zavlada že vendar enkrat tudi v slapenski občini srce in neha vladati — pest.

n Pevsko društvo »Nanos« na Gočah vabi vse člane in prijatelje petja na svoj redni občni zbor, ki se boče vršil dne

26. januarja 1908 ob 3. uri popoldne v društveni sobi.

Iz Starega trga pri Ložu.

n Ljudsko gibanje. V starotrški županiji je bilo v minulem letu 118 mrličev, 162 rojenih in 26 porok.

n Alkoholizem. V starotrški občini se je izpilo lansko leto 347 hl 31 l žganja in 500 hl 63 l piva. Naklad od te množine alkoholnih pijač je dobila občina 3375 K 9 vin. Gotovo pa se je prodala še marsikaka merica, do katere ni prišlo sicer prav dobro čuječe oko za to opravilo postavljenega organa.

n Za vzgled, kakšna da ne sme biti gostilna, bi prav dobro sužila, Tomšičeva krčma v Markovcu. Ta gostilna ne potrebuje za svoje plese nikakega dovoljenja, ne pozna nobene policijske ure, noben dan ji ni presvet in preresen. Ni je skoro nedelje in praznika, da se ne bi ob glasovih hreščee harmonike izžemalo ljudem trdo prislužene kračarje. Če se g. Tomšiča povpraša po dovoljenju za godbo in ples, se pa izgovarja, da je godec sam od sebe prišel, ven ga pa ne more metati. Žalosten izgovor za junaka, za kakršnega hoče veijati g. Tomšič! Upamo, da bo županstvo več pozornosti posvetilo Tomšičevi gostilni in njenim ljubeznjivostim. Sicer pa bodite uverjeni g. Tomšič, da v Igavas! ne boste na tako lahak način uganjali komedij, kakoršne uganjate sedaj v Markovcu.

n Ponesrečil se je učitelj g. Ferdo Wigele. Ko se je dne 3. januarja ponoči vračal iz Starega trga na svoje stanovanje v Pudob, je pal pri pudobskem mostu s ceste kake tri metre globoko na trda, kamenitna tla. Baj se je zlomil levo roko in se tudi sicer precej hudo pretresel. Čujemo, da ni to prvi slučaj nesreče na tem mestu.

n Potres. Dne 5. januarja zvečer trčetrt na sedem smu čutili v loški dolini lahen potresni sunek. Močnejše je bilo podzemsko gromenje.

n III. občni zbor »K. s. izobraževalnega društva« se je vršil dne 12. januarja. Društvo je imelo v minulem letu 12 ustanovnih članov, moških članov 95, in »dekliška zveza« 122 članic. Da je v gmotnem oziru stalo društvo prav dobro, pripomogli so velikodušni dobrotniki, med katerimi omenjamo pred vsem Amerikance, ki so se društva spomnili s precejšnjim darom.

n Prihodnje predavanje v izobraževalnem društvu bo dne 2. februarja, to je na Svečnico. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz raznih krajev Notranjske.

n Umrla je v Zagonu hrenoviške župnije štiri leta stara Marija Hilda Miklavčič, hči pomožnega sluga pri finančni straži v Postojni, od kapi zadeta.

n V Postojni je umrla nenadoma vdova Marjeta Perhac. Domači so naročili, naj bi se jo prišlo obhajati ob 2. uri popoldne, toda reva je tri četrt na 2. uro nenadoma umrla.

n Pröstranegg. Človek bi si mislil, da živi Bog ve tam kje v sredini Viljemovega rajha na Pruskem, ko vidi, kako »Südmarkovci«

prekrščujejo naša slovenska krajevna imena. Nedavno sem čital, da se je zgodilo nekaj sličnega s Šiško pri Ljubljani. Pred dobrimi tremi tedni, ko je poštno ravnateljstvo preložilo pošto iz Slavine zopet nazaj v Prestranek, prekrstilo je hkrati tudi ime postaje, ki se je dosedaj nemško in slovensko glasilo Prestranek v — »Pröstranegg«. Da, da, take odtiske dela sedaj naš poštni pečat. Ne jeza, ampak smeh uide človeku in povedal bi tem germanom na vsa usta, da so pričeli z germanizacijo na slovenskem skalnatem Krasu nekoliko prepozno, da iz te moke ne bo kruha.

n Begunje pri Cerkljici. Tudi pri nas se gibl'emo. Na dan sv. Treh Kraljev smo imeli shod »Kmečke zveze«. Može so v obilnem številu in z navdušenjem vstopili v zvezo. Tako je prav! Tudi kmet naj se po zgledu drugih stanov organizira, če hoče, da bodo merodajni krogi upoštevali njegove težnje in zahteve. Tudi za cerkev ni ponehala gorečnost. Do zdaj se je izdalo za zidanje cerkve čez trideset tisoč kron. Veliko večino te svote (okoli dvajset tisoč kron) so župljani zložili v zadnjih dveh letih. To je pač ogromna svota za tako majhno župnijo. V zadnjih štirinajstih dneh so župljani sami od sebe, ne da jih bil kdo kaj nadlegoval, zložili okoli tritisoč kron, kar se bo porabilo za nov križev pot in prižnico. Mnogi so darovali po 100 kron. Zadnji čas smo dobili enajst novih cerkvenih stolov, ker dosedaj ne zadostujejo, kar je cerkev razširjena. Narejeni so po vzorcu prejšnjih. Delo je napravil gospod Franc Bavčar v Selu pri Batujah na Goriškem. Delo je lično in solidno ter priporoča mojstra.

n Iz Dolenjega Logatca. Kolikor bolj se narava zavija v trdno spanje, tembolj stopa naše izobraževalno društvo v življenje. Pa kaj bi tudi ne, ko imamo tako vedoželjne fante in može. Na novega leta dan smo priredili veselico z igro »Sanje« in srečolovom pri Kolkovcu. Igralo se je v splošno zadovoljnost, zato gre vsa čast našim vrlim dijakom in fantom, da je veselica tako krasno uspela. — Tudi za srečolov je bilo veliko zanimanje. Nabrali smo do 60 dobitkov. Občinstva je pa toliko prišlo, da je bila prostrana dvorana natlačeno polna, tako, da so se mnogi vrnili domov, ker ni bilo prostora. Torej, fantje in može, le pogum, pa v društvo, tukaj se bomo lahko kaj pametnega pogovorili in koristnega podučili, potem nam ne bode treba iskati po gostilnah zabave in razvedrila, ker tisto stane denarcev in povrhu še glavca boli človeka. Kakor se sliši, pridejo v kratkem času gg. iz Ljubljane predavat. Na svidenje prej ko močote!

n Iz Cerknice poroča »Slovenski Narod«, da se ni nihče naročil nanovo na časopise. A naročilo se ih je že precej, posebno na »Domoljuba« in »Bogoljuba«. Vidite, novi naročniki, koliko je verjeti »Narodu«; zato agitirajte le še pridno pri svojih sosedih in prijateljih za naše poštene časopise, da bo »Narod« in njegov resnicoljubni dopisnik tem bolj postavljen na laž.

n Mrlič in poroke. Dne 9. t. m. smo imeli tukaj tri mrliče. Bila je pokopana g. Marjeta Perhac, ki je po kratki boleznii nenadoma umrla. Slovensko je bil pokopan g. Alojzij Dekleva, bivši ravnatelj učitninskega zakupa v Ljubljani. Domači pevci so zapeli pred hišo in na pokopališču tri pesmi. Tretji mrlič je bila mestna uboga Neža, ki je umrla v hiralnici. — Poročil se je ta teden 26-letni dvakratni vdovec Andrej Kovač, posestnik, z M. Srebotnjak iz Predjame, hrenovške župnije.

n Iz Loškega potoka. Sedaj pa že imamo izobraževalno društvo. Ustanovni občni zbor smo imeli preteklo nedeljo. V stari šoli se je zbralo do 100 mož in fantov. In tu nam je stolni vikar Smolnikar poljudno in razumljivo

najprvo pojasnil pomen organizacije, ki se je tudi začela pri nas in pomnožila z novim društvom. Jasno nam je očrtal kako smo dandanes potrebni poleg gospodarske tudi umstvene izobrazbe in še zlasti kmetije. Vse se izobražuje in dviga kvišku, ali naj kmet, ki je res steber države in človeške družbe, ostane vedno nizko in v nevednosti? Šola nam ne daje dovolj poduka, a kje se naj izobražimo naprej, izobrazbe smo pa potrebni? Tu je društvo, v katerem se nam bo podajalo potrebnega in res koristnega poduka, posebnost vprašanih, važnih za kmetijski stan. Kako napredujejo in si pomagajo kmetije drugje, se nam pripoveduje, a kako vporabljajo kaka nova sredstva, nam razloži v društvu možstokovnjak v kmetijskih in gospodarskih stvarih. Pa tudi v drugih vprašanih, važnih za ljudstvo, se bo podajal pravi poduk v društvu. Poleg poduka bo nudilo društvu svojim članom tudi zabave in razvedrila. Mladina dobi koristnega poduka in se vedno izobražuje tudi v društvu. V zares jedrnatem govoru nam je govornik jasno pokazal, korist in cilj novega društva. Bodi mu izrečena tem potem najiskrenejša zahvala! Po lepem navduševalnem govoru so se prebrala pravila, določila članarina na 1 K in volil odbor. Voljeni so možje, ki so volje žrtvovati se za društvu in po svojih močeh delovati za njen napredek. G. kaplan, ki je predsednik novega društva, je poljudno razložil pravila in navdajeval zborovalce k pristopu. V odbor so voljeni: Ivan Drolec, Travnik, Iv. Turk, Retje 4, Iv. Šega, Travnik 130, Košir, Retje 33, Jos. Bambič, Hrib 24, Debeljak, Mali log 11, K. Škulj, kaplan na Tabru, in za računsko pregledovalca: Bartol, Hrib 20, L. Debeljak, Segova vas 17. Društvo je pristopilo k S. K. S. Z in s tem povečalo število izobraževalnih društev na 218. Lepa četa nas je. Tako imamo izobraževalno društvo, ki je res potrebno in od katereva ima vsak veliko dobička, samo če hoče. Kdor se še ni vpisal, se lahko prijavi vsak čas. Ne zamudimo časa in prilike, da ne bomo sami na škodi. Če ne vemo za kaj se gre, dajmo se podučiti. Zares lepo ime Tabor novega društva naj bo porok, kakor je izražal govornik, da se bo iz društva razširjal žarek prave izobrazbe in omike, ki naj prinese naši župniji obilo sadu in koristi.

n Župnim upraviteljem na Premu je imenovan doseđani ekspozit v Harijah gospod Martin Škerjanec. Ob njegovem dohodu na Prem dne 5 januarja je bil slovesno sprejet od občinskega odbora na čelu gosp. župana Dekleva, od šolske mladine, v katere imenu je vročila hčerka g. Kljuna lep svež šopek. Novemu gospodu dušnemu pastirju premskega želimo, da bi srečno deloval, in da bi se uresničila želja g. Baša, ki je pozdravil gospoda prišleca v imenu Bitinjev, da bi složno delovanje vseh činiteljev v župniji rodilo obilo sadu. Bog daj!

n Društvo. Kakor čujemo, bo izobraževalno društvo v Trnovem pričelo z rednimi predavanji. Zato pa pristopite k društvu še tisti, ki še niste; posebno vi možje ste premalo častno zastopani v društvu; pa tudi fantov bi bilo lahko več. Prijatelji društva, le agitirajte, da se jih čim več vpiše. Čim več bo članov, tem lažje se bo društvo razvijalo.

d Podivjana mladina. Neko nedeljo je prišel neki kolesar na Slap. Vračajoče se domov, ga je napadla tolpa otrok s kamenjem. Ko jim je kolesar zapretel, so začeli še bolj kamenje metati in klicati nesramne besede. Človek ni varen iti ponoči na Krasu, na Slapu pa še čez dan ne. Stariši, pazite bolj na svoje otroke!

n Kako delajo liberalne zadruge! Zadnji čas liberalci povsod ustanavljajo raz-

ne zadruge in s tem hočejo ljudstvo zase pridobiti, prav za prav vloviti. Seveda se jim to ne posreči tako, kakor bi hoteli. Da bodo kmetije previdni in pustili liberalcem njihove zadruge, naj služi v svarilo ta slučaj, ki pa ni edini. Od začetka ni bilo ne konca ne kraja same hvale, kako da gre vse dobro, koliko da je že dobička itd. itd. Pa ni vse zlato, kar se sveti — — tako je bilo tudi tukaj. Vsa hvala je bila prav za prav samo pesek v oči. To so ljudje spoznali in ker nikakor niso hoteli, da bi še liberalce zalagali s kakimi deleži, so svoje deleže tudi po večini pravilno odpovedali, in to že leta 1905. Tretje leto je pa že letos, ko hodijo prosit v Zagorje, da naj jim dajo denar v znesku 12 K (in to za ubogega kmeta ni mala stvar) nazaj, pa morajo slišati: počakajte, da bo primanjkljaj pokrit, prej ne dobite nič. Ali je to pravilno? Ali je to pošteno? Kje pa je tisti dobiček, s katerim ste se hvalili po »Notranjcu«. Kmetije, bodite previdni, ko vas kak liberallec sili v zadruge, naj si bo potem katerokoli žel!

n Z Vrha nad Rovtami. Pred Božičem smo pri nas opravljali devetdnevnicu na čast Materi božji po hišah. Opravljali smo jo tako-le: V devetih hišah so naredili lep oltar, in potem smo v teh devetih hišah v vsaki hiši en dan častili Mater božjo in zvečer se zbere precej ljudi skupaj in potem preneso kip Matere božje v drugo hišo. Po poti molijo, in ko prineso kip Matere božje v hišo, zopet nekaj časa molijo. To se godi devet dni zaporedoma. Tako opravljajo devetdnevnicu tudi po naših sosednjih župnijah. — Pri nas je bila dekliška Marijina družba ustanovljena leta 1905. Sedaj šteje okoli 30 članic. Mala župnija seveda tudi mala družba. Lahko bi jih bilo več, samo ko bi nekatera dekleta spoznala, da je v Marijini družbi biti čast za vsako pošteno dekle. Vendar pa ima družba že svojo zastavo, katero so premilostni knezoškof ob priliki birmovanja blagoslovili. — Na praznik sv. Treh Kraljev, naših farnih patronov, smo imeli romarski shod, ki je bil dobro obiskan. Obenem smo imeli tu celodnevno češčenje sv. Rešnjega Telesa. Službo božjo smo imeli ob šesti in deseti uri in popoldne ob treh. Ljudje so lepo častili celi dan sv. Rešnje Telo, zvečer ob pol šesti uri je bila pridiga, nato pete litanije in potem se je lepa pobožnost zaključila z zahvalno pesmijo.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo.

Prof. Pawlow označi

na podlagi točnih preiskav zdrav tek za najmočnejšega zbujevalca sekretorsnih želodčnih živec. Prav odlično pa zbuja tek, krepe želodec in vplivajo bolečine prave Bradyjeve želodčne kapilice. Pospešujejo opravila prebavnega dela, slast do jedi, odstranjajo telesnemu dobrobit škodljivo napanjanje, čezmerno tvoritev kislin, telesno zaprtje, želodčne bolečine in drugo motenje prebave. Dobi se v lekarnah. **O. Brady, lekarnar, Dunaž 1, Fleischmarkt 1387, razpoložljiva šest steklenic za K 5.—, tri dvojne steklenice za K 4.50 franko.** 2412

Mnogo domačih vesti je moralo izostati radi pomanjkanja prostora.

Žitne cene 21. t. m. nespremenjene, kakor 14. januarja.

Zobobol

Bolečine v kr.žu glavi, irganje po udih nam je še vedno ozdravil Fellerjev fluid s znakom „Elsa-fluid“ — Dvanajstorka za poskušnjo 5 K franko. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubi, trg Elsa 16. (Hrvaško). 2317 Fr.zcl.

Ako kašljate, če ste hripavi, zaslezeni ali nahodni, ako težko dihate in se ponoči potite, je potrebno v vašo korist, da rabite zaupanja vredno sredstvo. Kot tako se hvali Halápi-jev lipov medeni sirup. (Rp.: Syr. thiliae 300 gr.) Njegov učinek se splošno priznava. Vzorčna steklenica 3 K, velika steklenica 5 K, tri steklenice franko 15 K po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: **Lekarna pri »apostolu«, Budimpešta, Josefsring 64—46.**

Vsi potrebujemo od časa do časa krepih sredstev, kajti delo slabi telo. Izvrstno krepihno sredstvo je »Skottova emulzija«, napravljena iz ribjega olja, ki pa ima vendar prijeten okus in jo zamore tudi slaboten želodec prebaviti. Skotova emulzija se dobi v vseh lekarnah.

Novo moč

dá Scottova emulzija, če odreko vsa druga sredstva. Vedno je nevarno poizkušati z dvomljivimi izdelki, če je v nevarnosti življenje in če se gre z slabosti

kakršne opažamo pri **prebolelih** ali pa zaradi malokrvnosti, pljučnih bolezni ali prehudega napora. Kdor je pameten, poseže takoj po pomočku, ki se je v številnih slučajih vseh vrst slabosti izkazal uspešen in zanesljiv, in ta pomoček se zove 2173

Pristna je to znamenko-ribičec-kot poroštvenim znakom za SCOTT-ov način.

Scottova emulzija.

Cena izvorni steklenici 2 K 50 v.

Dobi se v vseh lekarnah.

Slabotni, v razvoju ali pri učenju z ostali otroci, ter **slabokrvni, otožni, nervozni, utrujeni, lahko vznemirljivi in zgodaj oslabei odrasli** rabijo z velikim uspehom **dr. Hommela Haematogen.**

Slast se vzbudi, duševno in telesno moči se dvignejo, vse živčevje se ojači.

Zahtevajte izrecno pristni dr. Hommel-ov Haematogen in ne dajte si usiliti nobeno izmej mnogih ponarejanj. Dobi se v lekarnah. 2170 5—13

Izjava!

Ker se zadnje čase po Medvodah in okolici močno govori in razširja, da je kupil in prodaja gostilničar g. Novljan crknenino, kar pa ni res, sva svedoka midva, ampak je bilo živinče samo premlado, česar pa g. Novljanu nisva povedala; obžalujemo tem potom krivice, ki se gode g. Novljanu, ga prosiva oproščenja in sva plačnika za vse eventualne stroške.

Jernej Dolinar, prodajalec teleta, Dragočajna. **Simon Knific,** klavec in posestnik, svetovalec in odbornik občine Smednik, Dragočajna. 1

Trganje revmatiške bolezni le Zoltán-mazilo.

Steklenica 2 K, izvzemši porto.
Pošilja dvakrat da dan po pošti
le lekarna Zoltán
Budimpešta. 31 2
Zaloga v Ljubljani:
le Emil Leustek
lekarna, Resljeva cesta št. 1

Varujte lase, dokler ni prepozno. O načinu in sredstvih v dosego dobre rasti in preprečenja prezgodnjega izpadanja, nas uči brošura, ki jo na zahtevo vsakomur določijo za zalogo kosmet. izdelkov M. Feith Nachfolger, Dunaj VI., Mariahilferstrasse 45, kjer se prodaja posebno izborni »Lovacrin«.

Negotov. Kmet (sodnik): Travtarjev France mi je rekel: krava zabita . . . kaj naj storim? — Sodnik: Lahko ga tožite radi razžaljenja časti. — Kmet: Kedo pa plača stroške? — Sodnik: »Ako bo obsojen — jih plača Travtarjev.« — Kmet: »Če pa je imel prav

15.000 m ostankov

8-20 m dolgih

najprejnih, brez napake, obeljeno, primerno za najkrajše telečno in posteljno perilo, nepokvarno 82 cm šir. rumbarška tkanina 1 m = 24 kraje.
Oksford za srajce, prietna barva 1 m = 17 kraje.
Flanela za srajce in bluze 1 m = 18¹/₂ kraje.
Oefir za ovčke, bluze, hišne in otroške oblike ter predzajnike 1 m = 18 kraje.
116 cm šir. Oanafas, priet. barv. 1. katovet 1 m = 35 kraje.
Rjube brez šiva 2 m dolga, 150 cm široka 1 kom. 90 kraje.
Brisače za kuhinjo, rdeče bar. 1 dvanajstorična. 1 kom. 96 kraje.
Navadne brisače za kuhinjo. 1 kom. 18 kraje. 57 3—2
Najmanjše naročilo 5 kg zavoj = 45 m po povzetju. Vzorci se prilože le zavojem za poskušajo. Če se naroči nad 50 K 5% popusta.

Emil Fuchs

tkalnica za platno. - Nachod št. 1. Krkonoski.

bolj okusne domače pijače. Vsled tega prosim vsakega, da pazi v svojo lastno korist, posebno na zgoraj stoječo registrovano znamko, da se tako varuje pred manj vrednimi ponarejenimi izdelki.

POZOR!

! Pristine snovi za napravo domače pijače dobite v popolnoma pravi in zdravju neškodljivi sestavi le tedaj, če ima vsaj eden del mojih snovi, zgoraj stoječo, postavno zavarovano varstveno znamko. Moje snovi so bile že večkrat, zadnjič dne 23. februarja 1907 preizkušene od c. kr. preizkuševalnice hranil v Gradcu glede njih neškodljivosti; vsled spričeval, katera imam v rokah od omenjene preizkuševalnice, nimajo v sebi nikakih zdravju škodljivih tvaril, vsled česar so v moji sestavi najbolj pripravne za napravo v resnici zdrave in najbolj okusne domače pijače. Vsled tega prosim vsakega, da pazi v svojo lastno korist, posebno na zgoraj stoječo registrovano znamko, da se tako varuje pred manj vrednimi ponarejenimi izdelki.

Kmetovalci pozor! staroznana krščanska trdka.

Opozarjamo vse kmetovalce in gospodarje na svoje po vsem Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Hrvaškem, Ogrskem, Dol. in Gor. Avstrijskem znane snovi za napravo domače pijače z vinskimi, hruškovim in jabolčnim okusom ter vseh vrst žganja 80% očetnega cveta itd. Snovi so naravni pridelek in vsled tega popolnoma neškodljive. Z njimi lahko mešate vino in sadni mošt ter delate pijačo na tropino in drož ali tudi; na samo vodo. Ker je moja trgovina tako razširjena, sem v prijetnem položaju, da dajem za nizko ceno najboljše blago. Vsak, ki je enkrat poizkusil, je moj stalni naročnik. Prosim, pazite natanko na mojo trdiko, ki obstoji že več kot 15 let in vsled tega le ona sama more oddajati vse po dolgo izkušenih receptih! Na zahtevo pošljem cenike zastoj.

Z odličnim spoštovanjem udani

ANDREJ POLLAK trgovina s špecerijskim in drugim blagom. . . .

„Pri črnem psu“ Gradec, Annonstrasse št. 46. 167 8-1

Vprašajte svojega
zdravnika niti

LO-
VA-
CRIN-
voda za lase edino kovo učinkujoče sredstvo pri piski, izpadanju las, luskinah? LOVA-CRIN povzroči pol so svitlo brado ter lase. Dobiva se v steklenicah po K 5¹/₂ —, 33 steklenice K 21¹/₂ —, 6 steklenic K 20¹/₂ — v mnogih drogerijah, parfumerijah in lekarnah monarhije ali naravnost pri M. Feith naal, 142 41-1

M. Feith naal,
DUNAJ, VI. Mariahilferstrasse 45.

Mastin

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, se da bi se njih obrestovanje prekinilo.

Rentni davek plača hranilnica sama. ————— Najsigurnejša prilika za hedenje.

Kanonk A. Kalan l. r., predsednik.

Kanonk J. Sušnik l. r., podpredsednik.

Vajenca, krepkega, 14 do 16 let starega sprejme takoj **Ivan Vrtačnik**, pekovski mojster, Ljubljana, Karlovska c. 30. 176 i

Učenca, pridnega, 14-16 let starega sprejme kovač **Jožef Kogovšek**, **Dravje 67**, p. Št. Vid nad Ljubljano. 133

Skozi 14 let preizkušeno 168

klajno vapno

dobite najceneje pri

Mihael Barthel & Co. Dunaj X/3.

Pozor! Čitaj! Pozor! Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, — pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd.

Delovanje izborna, vspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od

P. Jurišića, lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija).

Filipa Neusteina

poslajene

odvajalne kroglice

(Neusteinove Elizabetne kroglice).

Pred vsemi drugimi podobnimi izdelki imajo prednost te kroglice, proste vsakih škodljivih rimcaj, uporabljajo se z največjim uspehom pri boleznih v spodnjem delu telesa, lahno odvajajoče, kri čisteče, nobene zdravilno sredstvo ni ugodnejše in obenem povsem neškodljivo, da bi preprečilo

zaprtje

izvor premnogih bolezni. Radi poslajene oblike jih radi uživajo tudi otroci.

Škatlica s 5 kroglicami stane 30 vin., ovoj s 8 kroglicami, torej 10 kroglic, stane le 2 K. Če se pošlje naprej K 2-45, se pošlje franko i ovoj

Sarilo! Nulno se svari pred ponarejanji. Zahtevajte **Filipa Neusteina odvajalne kroglice**. Pristne le, če nosi vsaka škatlja in navodilo našo zakonito varstveno znamko v rdeče-črnem tisku „Sv. Leopold“ in podpis „Filip Neustein, Apotheke“. Naše trgov. sodnj. zavarovane embalaže morajo imeti našo tvrdko. 2588 10-4

Filipa Neusteina lekarna pri sv. Leopoldu

Dunaj, I., Plankengasse 6. Dobiva se v vseh lekarnah.

Stevilna ponarejanja

potrjujejo najbolje izbornost staro-slovitega

2980 2-1

SIROLINA

pri obolenju sopilnih organov, dušljivem kašlju, influenci in škrofulozi.

Ponarejanja in potvare so večkrat ceneje, toda nikdar tako uspešna kot izvorni izdelek, vsled tega naj se zahteva

Sirolin izvorni zavoj „Roche“

Dobiva se na zdravniški predpis v lekarnah K & steklenica.

Ilustrirana brošura o boleznih vsled prehlajenja H. II. se pošlje na zahtevo zastonj in poštine prosto.

F. Hoffman-La Roche & Co. Basel in Dunaj III. I. Neullingg. 11.

Ustanovljena 1. 1831.

C. kr. priv. občna zavarovalnica

Ustanovljena 1. 1831.

Assicurazioni Generali v Trstu.

Največja zavarovalnica avstro-ogrške države.

Jamstveni zaklad nad **300 milijonov kron**. Do sedaj izplačane škode nad **850 milijonov kron**.

Družba zavaruje:

Na življenje in za doto v vseh mogočih sestavih. Tekom leta 1906 zavarovalo se je pri tej družbi 16.847 oseb na življenje za kapital nad 140 milijonov kron.

Zoper požare, tatinski vlom, škode pri prevažanju, poškodbo zvonov in zrcalnih oken

Sprejema tudi zavarovanja:

— Zoper telesne nezgode in točo.

Pri tej družbi je zavarovan na življenje Njega svetost papež Pij X. in prevzvišeni knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura; tudi vsa posestva Njega veličanstva cesarja avstrijskega.

Glavni zastop v Ljubljani: **Marijin trg, Sv. Petra cesta 2, v lastni hiši.**

**Slaven,
Slaven
Slaven,
Slaven,**

ker čuva prtenino, vsled bleščeče beline, ki jo dobi prtenina, ker ne dobi prtenina po pranju prav nikakega duha, ker je zelo poceni in se pri pranju prihrani mnogo časa

je 163 16-1

MINLOS-PRALNI PRAŠEK

KAKOR EN MOŽ SE GA DRŽE MILLIONI.

Absolutno neobhodno potreben je za vsako dobro urejeno gospodarstvo. — Pazi naj se na zgorajšnje varstveno znamko in varuje naj se pred ponarejanjem, ker je isto brez vsake vrednosti. — Dobiva se v trgovinah z drogerijami, kolonialnim blagom in z milom.

Engros pri L. Minlos, Dunaj, I. Mülkerbastei 3.

Ako kašljate,

če ste hripavi, zaslezeni ali nahnjeni, ako težko dihate in se ponoči potite, je potrebno v Vaš korist, da rabite zaupanja vredno sredstvo. Kot tako se hvali **Halapijev tipov medeni sirup** (Rp.: Syr. thilae 300 gr) Njegov učinek pri kašlju hripavosti, zaslezenju, težki sapi, katarih, pomanjkanju teka, nočnem potenju itd se splošno priznava. V vsaki steklenici 3 K velika steklenica 5 K, 3 steklenice franko 5 K po povzetju ali če se pošlje denar napr. J. Glavra zaloge za Avstro Ogrsko. **Lekarna pri „apostolu“, Budimpešta, Josefaring 64/46**

2:94 2:1-3

Pozor, kmetice in dekleta! V moji lekarniški praksi, kateri izvršujem že čez 20 let, posrežili se mi je, iznajti na boljše sredstvo za rast las, to je **Kaplo** št. II. Ibi deluje da postane lasje gosti dolgi in odstra njuje prhljaj (luskinje) na glavi. Cena (franko na vsako poslo je): 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončiča 5 K. Treba, da si vsaka obiteli naroči. — Prosim, da se naroč samo od mene pod naslovom P. Juršič, lekarnar, Pakrac št. 6 Slavonija. Denar se pošlje napre ali s poštnim povzetjem.

b 2730

Razprodaja!

4 pare čevljev za 7 k on. Vsled nakupa velike zaloge čevljev se prodaja le kratak čas po čudovito nizki ceni. 2 para čevljev za gospode in 2 para damskih na trak z močnimi podplati, močno okovani, z izredno fino usnjato peto, zelo eleg., naj. fax., močni. Velikost v cm. Vsi 4 pari le 7 K. Pošljite po povzetju. Zamenta dovoljena, tudi denar nazaj.

D. Kessler, Krakov 95/4.

152 1-1

Salto Altenburg.

Tehnika A tenburg.
Strojna elektro, papir, avtomob. plin vod tehn.

Programi zast.

Izdelane postelje

in različnega posteljnega blata! Prav dobrosopečne. Perica all bla- zina, 180 cm dolga 116 cm

široka K 10—, K 12— K 15— in K 18— 2 metra dolga, 140 cm široka K 14—, K 16—, K 18—, K 21—, Zgornjih 80 cm dolg, in cm široka K 3—, K 5— in 58 cm— 98 cm dolg, 70 cm široka K 4—50 in K 5—00. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. 3-delni modroci iz žime za 1 posteljo K 27—, boljše K 33—.

Pošilja se poštnine prosto po povzetju od K 10— naprej. Zamenta ali nazaj se vzame proti povrnitvi potnih stroškov. 4-6

Benedikt Sachsel, Lobes 910 pri Piznu na Češkem. 1662

Kašelj

naglo umiri, razkroji slez in lajša izmeček pristani 30 3

Karolinodolski Davidov čaj.

1 zavoj 40 vinarjev. Edina izdelovalca:

Lekarna pri „Češki kroni“, Prag, Karolinov dol
Dobiva se v lekarnah ali direktno, če se pošlje 80 vin. (2 zavoj). Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem orlu“, Jurčičev trg. Pozor pred ponarejanj! Vsak zavitek ima tvrdko in podpis A Ferkl.

Najcen. nakup češkega posteljnega perja

5 kg nov, dobrega, sivega, skubljenega, brez prahu K 9-40; boljše K 11 80; 5 kg dobrega nanol belega K 16—; belo, mehko K 23-50; 5 kg snežnobelo, mehko K 28—, K 30—, K 34—, K 36; 5 kg snežnobel neoskubljen K 23—, K 26—, K 29—; puh siv a K 3-40, bel a 4—40, snežnobel a K 5-80 in K 6-40 pol kg. Pošiljatev franko po povzetju. Sme se zamenjati in nazaj vzeti proti povračilu pošnine. Pri naročilu se prosil za nastanec naslov. **IVANA POLATSCHKEK Janovitz a. d. Ang 1 16 pri Klatovu, Češko**

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmida 12 1 znamenito 2536

olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gnojoto. **Čiščenje ušes, čiščenje po udarjih in naglušnost** tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 2 glj z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni

pri „Črnem orlu“ na Novem trgu v Celovcu.

Pozor! Beri!

Najceneje in najbolje **sukneno, modro, platneno in manufakturno blago** za letno dobo, se kupuje v novi trgovini pri

IVAN SAVNIK-U

pri v na **Besenčanu KRANJU Glavnem trgu.**

Nevestam in ženinom se pri nakupovanju posebno priporoča ta nova trgovina. Istotam se dobiva tudi **domače** stajersko rudeče in belo **vino** po nizkih cenah. 169

Tkalnica za platno

ponuja za nabavno ceno 70x70 cm **brisač** (kuh. in drugih brisačk) čisto platno, tucat glj. **3-60.** — 70x70 cm **hišnih brisačk** (kuhinskih in drugih) polplatno, 1 blago, tucat glj. 2-40. — 50x10 cm **brisač iz damasta** tucat glj. 2-60. — 140x140 cm **namiz. prtov iz damasta**, čisto platno komad glj. 1-60. — 65x65 cm **servijeti**, k temu primerni, tucat glj. 3-40.

Vse vrste v izborni **kakovosti** in **trpežne, nepokv. celo po dolgoletni rabi**. Najmanjša pošiljatev 1 zavoj za poskušnjo po povzetju. 1:3 1-1

45 metrov l. ostankov

od cefirja, tkanine, posteljnine pisane in oksforda sortirano v enem zavoju, se prodaja **po 9 glj.** Blago je zajamčeno perilno; le moderne barve. Dolgost ostankov 4-18 metrov. Pri večjem naročilu 50% popusta. — Najmanj se more naročiti 5 kg zavoj — 45 metrov po povzetju. 154 1-1

S. Stein, tkalnica za platno. Nachod, Češko.

Naznanilo!

Ker se širijo po Medvodah na okrog podle lazi, da sem kupil in prodajal pokvarjeno meso, samo s tem namenom mi škodovati v moji obrti, bom proti vsakomur, ki bi še kaj enakega govoril, sodnijsko postopal.

Julij Novljan gostinčar v Medvodah. 156

Slabe posledice povzročajo pogosto zanemarljive bolečine v želodcu, zaprtje, moteno prebavljanje z raznimi slabostmi, kakor pomanjkanjem teka, pehanjem, gorčico in drugimi krču in mrzlici sorodnimi boleznimi. Sredstvo, ki pospešuje prebavo in kreni želodec, so edinole Fellerjeve odvajalne kroglice s znamko »Elsa«-kroglice. 6 škatlic 4 K franko. Dobi se pri E. V. Fellerju v Stubici, Elsa trg 16. (Hrvatsko.)

Učenca za mizarško obrt

14 let starega, sprejme **Janez Ušdar** na Homou p. Radomlje. 65 2-2

I učenca

poštenih starišev sprejme takoj v mizarško obrt **And. Goljar** mizar Podgora št. 3 p. Št. Vid nad 103 Ljubljano. 2-2

**Herbatny-jev podfosfornato-kisli
apneno-železni sirup.**

Ta je že 38 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomiruje kašelj in vzbuda slast. Pospešuje prebavo in reditev. Cena steklenici K 250, po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzlgkelf“, DUNAJ, VII.1. Kaiserstrasse 73—75.**

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Crnomlju, Nov. Mestu, Reki, Savodnju, St. Vidu, Trbižu, Tratu, Velikovi in Velšperku.

Zaloga skoro v vseh lekarnah

Pristno samo s pravno navdrušno znamko.

Prod. ponarejanjem se strati.

**Herbatny-jev okrepljeni
Sarsaparilla - sirup.**

Je že 33 let uveden in najboljšje preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri. Cena steklenici K 170, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2650 ■

Da se ne zameri. »Moj prvi zdravnik mi je nasvetoval mrzle, drugi pa vroče obkladke. Kaj naj storim? Vzel bom mlačne, da se nikomur ne zamerim.«

Med potepuhi. Kje si pa dobil to lepo uro? — Vzel sem jo danes svojemu zagovorniku, ko sem se mu šel zahvaliti, da me je zadnjič tako dobro zagovarjal!

Prj kupčevalcu s konji: »Saj ste vendar rekli, ko sem tega konja kupil, da je med brati vreden 1000 K, in sedaj ga nočete niti za 400 kron?!« »Toda, gospod grof, ali sva midva brata?«

Postrežba točna! Nizke cene!

Priporočam gg. čevljarjem in p. t. občinstvu svojo novo **trgovino z usnjem in vsemi čevljarškimi potrebščinami v Ljubljani sv. Petra oosta 2**, nasproti cerkve frančiškanov. Izkušal bom, da z dobrih blagom in nizkimi cenami zadovoljim vse c. odjemalce in prosim obilnega obiska.

2844 52—4 **K. A. Kregar.**

Sanatogen

Od nad 5000 profesorjev in zdravnikov vseh kulturnih dežel sljajno potrjen kot najuspešnejše krepilno in osveževalno sredstvo 85 6—2

**: Jači telo
krepi živce**

Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Brošure razpošilja franco in zastoj Bauer & Co., Berlin S. W. 48. Glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj I. Fleischmarkt 1.

Združene tovarne sa volnino prodajajo letos sopot izključno po meni okroglo 4000 kom. takovskih

vojaških kočev za konje

sa ceno le glid. 2-20 komad in glid. 4-30 za par (6 parov franco na dom) naravnost na lastnika konj. Ti debeli, trajne trpežni kočev so topli kot kožuovina, temnosivi, okoli 180 200 cm veliki, torej lahko pokrijejo cellega konja. — Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na 2214 3

Steiner-jevo komisijisko razpošiljalnice združenih tovarn za kočev

Dunaj, II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo sastoj in franco. — Za neuglačo se svašem vrniti naprej poslani denar.

Mnogoštevilna prisnanja in naročila so došla od: Kobilarsv in Radavcu, Komarno in Brody, šupsika Kolarja Tuts, dr. Vračuna, odvotnika v Varasdu, posestnika Weichbergerja, Hosa, Grünvalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowskija Dobrostany, Rosenauerja Zg. Moldava, Kahlisa Mankencoci, Schenka Gerlendor, lastnika umetnoga mlina Fehringarja in dr.

Za vedno!

New-York in London nista priznala niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati svo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči. Posledično sem izvršiti in zagotoviti tovrstni vsakomur sledeče predmete in prosti tema, da se mi povrne glid. 6-90 in slor:

- 4 komadov najljepših namiznih nožev s pristojo angleško kitajo;
- 4 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavskih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašic za podklade;
- 2 kom. elektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. stpalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo glid. 6-90.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo glid. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni glid. 6-90. Američansko pat. srebro je znano, je skor in skozi bela kovina, ki odrdri bojo srebra 25 let, za kar se garantuje. V najboljši dokaz da leta inšerati ne temelji na nikakršni stepariji, avzerujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilije, da si omisli te krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno ženitovanjsko in priložnostno darilo.

27 kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v **A. HIRSCHBERG-a**

eksportni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaji II, Rembrandtstr. 19 O. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošlje. Čistilni pratek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina) izvleček iz pohvalnih pisem:

5 pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen. Tomaž Rožanc, dekan Maribor.

Eksc. baronica Edelsheim mi je najtopleje priporočila Vašo garnituro, torej prosim, pošlite mi tako garnituro za glid. 6-90.

Kocsard, 29. oktobra 1901. Hosa Tizza, roj. grof. Degenfeld.

Ker je Vaša garnit. v gospodinj. jako koristna, prosim, da mi pošljete še ene. St. Pavel pri Preboldu. Dr. Camilo Böhm, okr. in tov. zdravnik.

Rano

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesrečo,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko ozdravljivo rano. Še 40 let se je izkazalo nežilno vlažno mazilo, tako imenovano praško domače mazilo kot iznosljivo sredstvo za svrsto. To zdravi rane čiste, očišča rane, olajša vnetje in bolečina, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsek dan.

1 puščica 70 vin., pol puščice 50 vinarjev. Proti predplačilu K 2 16 se pošlje 4 puščice, ali K 7—10 puščice pošiljate prosto za vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.

Vel deli embalaže imaje za kolito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga **B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj** lekarna „pri črnem orlu“ Praga, Malá strana; ogol Nerudova ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnjih: G. Plečič, U. pl. Trakóczy, M. Mardetschláger, J. Mayr.

2172

1 črevljarskega pomočnika

sprejme takoj **Fr. Lukok, Vesela gora**, pošta St. Rupert, Dolenjsko. 84 3—2

Na prodaj je prav lepo

posestvo

vse novo poslopje, v najboljšem stanju, zraven so njive, vinograd, gozdi, lep sadni vrt, veliko koševine, vse blizu doma in v najboljšem stanju za 5500 glid. Več se izve pri **Franu Brinovou v Stari gori št. 1**, p. Mirna, Dolenjsko. 165 2-1

2 vajenca

sprejme vrtnarski mojster **Luka Tomšič** pri kopalnišču sv. Križa. 127, 3—1

Bolečine živcev in revmatične se le pomrijo in ozdravijo z

CAMPHOROMENTHOL VOSTREBAL.

Cena stekleni 80 vin. Dobiva se v lekarnah ali direktno, če se vpošlje K 1-80 (2 steklenici) franco pri edini izdelovalnici Vostrebal-ovi lekarni, Praga-Karolinin dol. Zaloga: Lekarna H. Mardetschláger, Ljubljana, Jurčičev trg.

29

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

prporoča svoje velike zaloge najraznovrstnejših klobukov, č-
hudrov in čopic, kateri tudi naj-
trpežnejših ter najkrajših čevljev.

Trgovina s travnimi semeni Franc Kastelic v Kandiji pri Rudolfovem.

Uljudno naznanjam, da sem **otvoril**
popolno urejeno 279) 1

trgovino s travnimi in deteljnimi semeni

ki stoji pod strokovnim nadzorstvom
g. V Rohrmanna, načelnika podruž-
nice c. kr. kmet. družbe v Rudolfovem.

Vsa semena so preiskana glede ka-
ljivosti in čistote po c. kr. semenski
pregledovalni postaji na Dunaju, tako,
da jamčim za oboje.

Priporočam se za cenjena naročila,
katera hočem točno izvrševati, in osta-
jam z odličnim spoštovanjem

Franc Kastelic.

Zastonj 2554

zahtevajte moj ilustrirani cenik
o urah, zlatini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, juvelir in graver.
Oslek 1. Kapucinska ul. 4 (Slavon.)

**„Konard Line“
Trat-New York**
enaipravneja,
najcenejša in naj-
boljša pot iz Ljub-
ljane v severno
Ameriko, ker ted-
ni dolgotrajne
mučne vožnje po
raznih železnicah, nobenega prenočevanja, ne prenočevanja in sploh
nobenih potratnih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, srečni
in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Poja-
sila daje in karie prodaja glavni zastopnik. 5004 79

Blitnji odhod iz Trsta: Slavonija 12. februarja; iz Reke: Ca-
ronia 28. januarja; Carmania 8. februarja; iz Liverpoola: Lusitania
25. januarja in 7. marca. Mauretania 22. februarja.

Andrej Odisek, Ljubljana, Slomškove ulice 26,
poleg cerkve Srca Jezusovega.

• Za 5 vinarjev •

si mora vsak preskrbeti prednosti pri
nakupu blaga za obleko, kakoršnih sicer
ni dobiti, kdor prosi po dopisnici za vpo-
splatev vzorcev pri veliki trgovini
bratje Lechner v Gradcu, železna
bila. To ne stane nič, na izbero pa ima
vsak najmoderneje blago za damske ob-
leke črno in barvano perline blago, po-
steljnino, oksford, loden, sukno, vse vrste
platno za perilo in posteljno opravo, in
mnogo drugih predmetov, poleg cenika
o vseh vrstah perila i. t. d. — Zločno si
more vsak doma izbrati in potem kar
najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo
bliž naroča že celo vrsto let vse svoje po-
trebitve le od tam, ker so se prepričali,
da ima ta strogo realna trgovina pred
očmi edino zadovoljnost svojih odjemalcev.

2026 12—

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.

V rabi nedosežno, povzročuje nežnost in
belino rok v 3 dneh. — **Lonček 1 K 20 v.**

„International“ odstranj. mahu

naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocke
v obrazu in po rokah. — **Steklenica 6 K.**

Razpošilja po povzetju **lekarna pri
Mariji Pomagaj, Budapest, Liszt Fe-
rencz-tér 20.** Dobi se v lekarnah in drogerijah.

I. kranjsko podjetje za umetno ste-
klarstvo in silkanje na steklo

Aug. Agnola,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovca
se priporoča prečistiti dabevščini in p. a
slavn. občinstvu za napravo cerkvenih okon
z umetnim steklarstvom sil silkanje na steklo,
stavbenih del, naprave okvirov, itd. itd. —
Ima tudi v zalogi različno porcelanske in
steklene posodo za namizje gostin in za
sebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih ce-
nah. — Narisi, ceniki in proračuni za za-
htevno zastonj, mnoga spričevala za dovršena
dela se cenjenim odjemalcem v ogled na
razpologo. 1807 52—50

Zahtevajte zastonj

in poštnine prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni
katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih,
srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatin in
srebrnin, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav
po **izvirnih tovarniških cenah.**

Niklasta remontoarka . . . K 3—
Sistem Roskopf patentna ura . . . 4—
Švicarska, originalni sistem
Roskopf patent . . . 5—
Registrirana „Adler Roskopf“
niklasta remont. na sidro . . . 7—
Srebrna remontoarka „Gloria“
kolesje, prosto . . . 8-40
Srebrna remontoarka, dvojni
pokrov 12-50
Budilka 2-90
Kuhinjska ura . . . . . 3—
Schwarzwaldska ura 2 80
Ura s kukavico 8 50

Za vsako uro 3 letno pismeno jamstvo. Brez
rizike. Zamena dovoljena, ali denar nazaj. 64 2

Prva tvornica za ure v **Mostu**
Jan Konrad

c. in kr. dvorni dobavitelj v **Mostu št. 936** (Češko).

200 K nagrade

dobi kdor se **Francu Demšarju na Jeseni-
cah** 95 naznani, da je pustni ponedeljek 11. sve-
čana 1907 ob pol 6. uri zjutraj vstopil na vlak v
Žerovnici ali Lescah in more povedati podrobnosti
o nekem dogodku v Lescah. 148 2—1

Ceno češko posteljno perje

5 kg nove-
ga skub-
ljenega K
9-00, bolj-
šega K 12,
— belega, ako mehkega, skub-
ljenega K 13; K 24 snež-
nobelega, a ehkega, skubljene-
ga, K 30—; K 36 —. Pošlja
se franco p. o. povzetju. Tudi
se zamenjati ali nazaj vzame
proti povzetju poštnih
stroškov. Be-edikt Sachsel,
Lobes 159, p. Pilsen, Češko.

**Osební kredit za
uradnike,** častnike,
učitelje itd. Samostojni
konzociji za hranilnico
in predumeje uradnik
društva dajejo po naj-
zmernejših pogojih tudi
proti daljšim odplačlom
posojila na osebni kredit.
Potovalci izključni. Na-
slovi konzocijev se po-
vedo brezpl pri osred-
njem vodstvu u adn.
dru tva, Dunaj, Wipp
lingerstrasse 25. 2438 1

*Putniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za mesljivo potovati naj se obrnejo
na*
Simona Šmetelca
*v Ljubljani Kolodvorske ulice 28.
Biskovska ulica 28. Pojasnila daje se brezplačno.*

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi
zastopniki.